

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA
Poglavarstvo

SMJERNICE

POGLAVARSTVA GRADA RIJEKE

za 2008. godinu

Rijeka, listopad 2007.

S a d r Ź a j

I. UVODNI DIO

1. Uvodna riječ Gradonačelnika	3
2. Uvod	7
2.1. Stanje u hrvatskom gospodarstvu i tijekom pregovora s Europskom unijom	7
2.2. Trendovi u gospodarstvu Primorsko-goranske županije.....	11
2.3. Riječko gospodarstvo – trendovi i perspektive	13
2.4. Gradski turizam	16
2.4.1. Turistički promet u periodu od 2003. do 2006. godine	16
2.4.2. Turistički promet na području Grada Rijeke (01.01.-31.08.2007.)	19
2.5. Socijalna slika Grada Rijeke	23
2.6. Populacijska politika Grada Rijeke	29
2.7. Grad Rijeka – partner u međunarodnim projektima	31
2.7.1. Rijeka – zdravi grad	31
2.7.2. Projekti u suradnji s partnerima iz Europske unije	32
2.8. Grad Rijeka – utjecaj na društveni razvoj	40
3. Smjernice za planiranje proračuna Grada Rijeke za 2008. godinu	41
3.1. Osnove za izradu proračuna	41
3.2. Osnovni pokazatelji ekonomske i fiskalne politike Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2008.-2010.	42
3.3. Odrednice prihoda i primitaka	43
3.4. Odrednice rashoda i izdataka	45
3.5. Financiranje razvojnih projekata putem novih oblika financiranja	46
3.6. Smjernice odjela unutarnje revizije za 2008. godinu	47

II. STRATEŠKI PRIORITETI

1. Respektovanje Riječkoga prometnog čvora	50
2. Nastavak razvoja komunalne infrastrukture	53
3. Revitalizacija starih industrijskih prostora – razvoj novog poduzetništva	54
4. Unapređenje zdravstva i socijalne skrbi	57
5. Novi stanovi za građane Rijeke	59
6. Ulaganje u znanje mladih	60
7. Stvaranje uvjeta za novu kulturnu scenu Rijeke	64
8. Grad u kojem uživaju Riječani i gosti	66
9. Razvoj sporta i rekreacije	68
10. Povećanje efikasnosti gradske uprave i svih ustanova i trgovačkih društava u vlasništvu Grada	70

1. Uvodna riječ Gradonačelnika

Godinu za nama obilježava uspješnost u realizaciji postavljenih zadataka, te s tim u vezi je u fazi realizacije i veći broj gradskih projekata koji predstavljaju značajna kapitalna ulaganja Grada Rijeke. Posebno mi je zadovoljstvo što se tijekom 2007. godine Grad Rijeka promovirao kao lider u novim oblicima financiranja. Gradske obveznice za financiranje Komplexa bazena na Kantridi predstavljale su veliki proboj Grada Rijeke na financijsko tržište, a uvjeti pod kojima su izdane predstavljale su bench mark (orijentacijsku točku) za sve ostale lokalne samouprave. Prva emisija komercijalnih zapisa jedne gradske tvrtke u Republici Hrvatskoj izdana je upravo od strane Rijeke prometa, a u tu svrhu je Rijeka promet registriran kao dioničko društvo zbog mogućnosti privlačenja mirovinskih fondova kao investitora. U pripremi je izdanje korporativnih obveznica Rijeke prometa za financiranje novih gradskih projekata.

Sve to govori o dobrom timskom radu unutar Gradske uprave i sustava Grada, te velikom iskoraku u projektnom financiranju kojeg je učinio Grad Rijeka i time privukao značajnu pažnju investitora.

Tijekom 2007. godine također su uloženi veliki naponi u radu na dovršetku svih priprema za izgradnju Centra Zamet, Muzeja moderne i suvremene umjetnosti (MMSU) i nove zgrade Gradske knjižnice, kao i razradu modela upravljanja i održavanja sportskim objektima. U tu svrhu izgradnje i upravljanja sportskim objektima osnovan je Rijeka sport d.o.o. (100%-tno vlasništvo Grada). U 2008. godini Rijeka sport d.o.o. očekuju radovi na Centru Zamet, te priprema za financiranje Atletske dvorane na Kantridi i dovršetak Planetarija na Sv. Križu. Time su stvoreni preduvjeti da 2008. godine započne izgradnja svih ovih objekata.

U tom smislu možemo reći da su 2007. godinu u Gradu Rijeci u potpunosti obilježili: novi modeli financiranja, osnivanje Rijeke sporta d.o.o. i priprema za izgradnju sportske infrastrukture.

U kontekstu daljnjeg razvoja grada, jedini ozbiljni upitnik trenutno možemo staviti na riječki prometni pravac. Stoga je iniciranje zajedničke prometne studije ili strategije koja će objediniti cestovnu infrastrukturu, željeznički promet, lučki - i teretni i putnički promet te avio promet od izuzetne važnosti. U izradi takve studije, a onda i u kasnijem planiranju i izgradnji riječkog prometnog pravca trebali bi sudjelovati zajednički svi subjekti: od Primorsko-goranske županije, Hrvatskih cesta, Hrvatskih autocesta, Autoceste Rijeka-Zagreb, Hrvatskih željeznica i Lučke uprave i Zračne luke Rijeka.

U 2008. godini naglasak će biti na gradskim projektima u domeni kulture i to iz više razloga. Prvo treba naglasiti da su u Smjernicama Poglavarstva Grada Rijeke za mandatno razdoblje 2005.–2009. zacrtani kapitalni projekti u kulturi i to: nova zgrada MMSU-a, nova zgrada Gradske knjižnice i Hartera – centar za mlade. Drugi razlog je u tome što u Rijeci postoji veliki broj kulturnih subjekata: 5 gradskih ustanova u kulturi, preko 100 udruga u kulturi koje financiramo i dvadesetak poduzetnika, kao i četrdesetak pojedinaca koje sufinanciramo u organizaciji kulturnih aktivnosti.

Na posljednjem natječaju za javne potrebe u kulturi Grada Rijeke zaprimili smo preko 1000 interesantnih programa za sufinanciranje od strane Grada.

Osim institucionalne kulture, postoji vrlo živ i raznolik sektor alternativne kulture koji se postavlja kao motor novih stremljenja, kao kotač koji nas vodi u nove svjetove, one koji su uvijek ispred, drugačiji i vrlo posebni. Kao još jedna specifičnost našega grada, upravo ovaj dio kulturne scene nudi interesantne programe namijenjene novim generacijama i ljubiteljima takvih događaja. Nemoguće je nabrojati sve prijedloge i inicijative koje stižu iz područja kulture, ali je činjenica da svi oni zajedno obogaćuju naš grad, čine ga većim te doprinose očuvanju kulturne baštine, ali i pomicanju mentalnih granica u shvaćanju kulture i baštine. Stoga kao treći i najvažniji razlog treba reći da su svi vrijedni neimari u riječkoj kulturi u pravom smislu te riječi - software, iznimno bogat programski dio našeg grada. Zbog njih je kalendar kulturnih događaja pun predstava, koncerata, izložbi, performansa, književnih večeri. Naravno, na zadovoljstvo i Riječana i riječkih gostiju.

U tranzicijskim transformacijama koje je Rijeka prošla posljednjih godina, sada je već primjetna jasna orijentacija prema razvoju turizma kao bitnog dijela uslužnog sektora u gospodarstvu. Razvoj turizma u jednoj urbanoj cjelini kao što je Rijeka podrazumijeva veliki broj raznolikih aktivnosti koje traže usklađeno djelovanje mnogih subjekata – hotelijeri, ugostitelji, poduzetnici, gradska infrastruktura, trgovački sektor i drugi. No, jedan od bitnih segmenata turističke ponude grada svakako je i kulturna ponuda, a ona mora biti cjelogodišnja, raznolika i inovativna. Istraživanja suvremenih trendova su pokazala da danas turisti putuju češće i ostaju kraće u gradovima, ali pritom žele imati vrhunski smještaj i usluge, uživati u ljepotama grada i doživjeti jedinstvenu gradsku atmosferu. Turizam doživljava, kako se to često kaže temelji se na usvajanju informacija o povijesti, arhitekturi i baštini same destinacije, ali se doživljava temelji i na autohtonoj gastronomiji, dobroj zabavi i doživljaju kulturnih i javnih događanja. Istraživanja su, također, pokazala da turisti uživaju na mjestima na kojima uživaju i građani toga grada jer se time stvara doživljava autohtonosti i pripadnosti urbanim sadržajima. U Rijeci je svakako puno takvih mjesta na kojima građani i turisti već uživaju, ali je naša namjera stvoriti nova mjesta i nove doživljaje grada.

U Rijeci će u relativno kratkom vremenu nići nova-stara mjesta, nove-stare točke prepoznatljivosti koje nas otkrivaju posjetiteljima, ali i u kojima mi otkrivamo sebe.

Na temelju arheoloških nalaza rimskog luka, hipokausta i fragmentarnih nalaza mozaika otkrivenih tijekom 20.st. potvrđena je pretpostavka o datiranju rimskog grada na Rječini između 3. i 4. stoljeća poslije Krista. Dok traju zaštitna arheološka istraživanja na prostoru *Principije alpske klauzure* u našem Starom Gradu, razmišljamo kako ovu daleku povijest dovesti u sadašnje vrijeme otvaranjem arheološkog parka.

Janko Polić Kamov svakako će biti jedna o ishodišnih točaka prepoznatljivosti riječkog kulturnog i književnog nasljeđa, svojevrsna baština koja će tek zasjati obasjana pažnjom i hrvatske i svjetske javnosti, pažnjom kakvu zaslužuje.

Financiranjem prijevoda djela Janka Polića Kamova na engleski, talijanski i njemački još ćemo jednom upozoriti na neizmjernu vrijednost pisca koji proslavlja naš grad i koji Rijeku upisuje u antologije svjetske avangarde.

Veliki su potencijali riječke industrijske baštine još uvijek skriveni unutar kompleksa bivših tvornica – lokacijama Torpedo, Hartera i Benčić. Uredili smo kompletnu komunalnu infrastrukturu na lokaciji Torpedo, učestovali u osnivanju prve hrvatske veletržnice ribom u Torpedu i pripremamo novi detaljni plan uređenja područja Školjić-Hartera i plan uređenja infrastukture na području Hartere ovisno o potrebama novih vlasnika-poduzetnika. Sve što je ovisilo o Gradu Rijeci riješili smo ili rješavamo na tim ex-industrijskim lokacijama, a očekujemo skoro prodaju bivših proizvodnih hala novim vlasnicima što bi ubrzalo završetak stečajnog postupka i otvorilo pregovore s novim investitorima.

U cijelom svijetu nas znaju po jednom od najvećih tehnoloških dostignuća – torpedu. Kasnije je on nažalost iskorišten u razaračke svrhe, no i unatoč tome, izum torpeda u Rijeci ostat će, u tehnološkom smislu, u vrhu ljudskih dostignuća. Zajedničkom inicijativom sa Zapovjedništvom Hrvatske ratne mornarice nabavljen je riječki torpedo i oprema za torpedo. Nakon restauracije i postavljanja izložbe malo tko će moći reći da dio našeg identiteta ne leži i u naprednim civilizacijskim dostignućima.

Na lokaciji stare tvornice Rikard Benčić gradit će se hotel koji će postati ishodišna točka ili pak točka okupljanja u novom – starom gradskom središtu. Nekada mjesto buke tvorničkih strojeva postaje lokacija na kojoj će niknuti hotel, muzej, garaža... Sadržaji koji pripadaju suvremenom trenutku i opisuju novo vrijeme u koje Rijeka ulazi svojim promijenjenim vizurama.

I konačno, Hartera, simbol riječke nedavne povijesti, života u gradu radnika koji su i Rijeku i riječki prsten budili u rana jutra i slali na rane počinke. Ova će dijelom zapuštena lokacija uskoro izrasti u novo mjesto, bučno, aktivno, energično. Novi život koji ćemo udahnuti Harteri bit će satkan od bila mladosti, riječke alternativne priče, subkulture iz koje izrasta prava Rijeka. Izradom Detaljnog plana uređenja ovog područja krećemo u novo doba nove-stare Hartere.

Jedna je takva nova vizura i riječki lukobran, pogled na njega i s njega. No on, nažalost, samo povremeno otvara Riječanima svoja zabranjena vrata. Vjerujem, međutim, da ćemo i tu administrativnu barijeru prekoračiti i da ćemo moći slobodno i bez nelagode upijati vizure Rijeke s mora, slike koje su prekrasne, ali Riječanima tako slabo poznate.

Svaki od navedenih projekata imao je u pripremnoj fazi svoje specifičnosti shodno kulturnim djelatnostima koje će se u tim objektima obavljati. Tako da je tehnička priprema tih projekata zahtijevala uvažavanje najviših stručnih standarda u muzejskoj i knjižničkoj djelatnosti, kao i uvažavanje potreba cjelokupne riječke alternativne kulturne scene.

Također, unutar svakog od navedenih projekata obavljat će se i određene komercijalne djelatnosti, a vrlo su zahtjevne i lokacije na kojima će se izvršiti gradnja novih (prethodno izvršeni otkup prava građenja na garaži na Klobučarićevom trgu za

potrebe nove Gradske knjižnice) i adaptacija postojećih bivših industrijskih zdanja u funkciji kulturnih djelatnosti (obnova zgrade Tvornice duhana na lokaciji Benčić za potrebe MMSU-a i obnova dijela Marganova unutar Hartere za potrebe alternativne scene).

Ova će godina biti svojevrsna riječka renesansa i to u mnogim područjima od kojih je sazdana naša kulturna scena. Grad će se naglašeno buditi u vizualnom smislu izgradnjom kapitalnih objekata riječke kulture, a jednako tako, postojeće hramove riječke kulture ispunjavat će novi programski sadržaji i pričati nam priču o probuđenom gradu.

mr. sc. Vojko Obersnel, v.r.

2. Uvod

2.1. Stanje u hrvatskome gospodarstvu i tijekom pregovora s Europskom unijom

Na temelju Smjernica Poglavarstva Grada Rijeke za mandatno razdoblje 2005.–2009. i Smjernica Poglavarstva Grada Rijeke za 2007. godinu izrađene su **Smjernice Poglavarstva Grada Rijeke za 2008. godinu.**

Uz nastavak svih započetih kapitalnih projekata i programa, Smjernice za 2008. godinu predstavljaju daljnju fazu razvoja kroz započinjanje realizacije novih gradskih projekata i programa.

Na realizaciju gradskih projekata najviše utječe državna politika prema lokalnoj razini vlasti, kao i zakonska rješenja koja određuju dostignuti stupanj decentralizacije. Također, pregovori Republike Hrvatske s Europskom unijom traže izmjenu niza zakonskih akata od kojih će neki direktno utjecati na rad lokalne samouprave. No, svakako, će od najvećeg utjecaja biti rezultati parlamentarnih izbora u Republici Hrvatskoj koji će se održati 25. studenog 2007. godine.

Strateški okvir za razvoj 2006.–2013. koji je izradio Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova Europske unije kojeg je Vlada Republike Hrvatske usvojila u srpnju 2006. godine, predstavlja temeljni Strateški okvir vladajuće stranke na predstojećim parlamentarnim izborima. S druge strane, premijerski kandidati opozicijskih stranaka izašli su sa svojim prijedlozima gospodarskih strategija od kojih svaka daje naglasak na drugačijim postavkama gospodarskog razvoja Hrvatske.

Svakako je najteža problematika koja potresa Hrvatsku korupcija u visokim krugovima državne uprave, a posebno uhićenje triju čelnika Hrvatskog fonda za privatizaciju. Upravo je navedena afera zaustavila privatizacijske procese, a što se vrlo negativno odražava na hrvatski turizam (*Liburnia Riviera hoteli* u Opatiji i *Jadran hoteli* u Crikvenici). Također, za nagomilane probleme u Brodogradilištu 3. maj i Zračnoj luci Rijeka država kao većinski vlasnik ne daje nikakve prijedloge i ne prihvaća lokalne inicijative.

Prema Državnom zavodu za statistiku, Hrvatskoj narodnoj banci, Ministarstvu financija i Zavodu za zapošljavanje, makroekonomski podaci pokazuju da je realna stopa rasta BDP-a u ožujku 2007. iznosila 7%.

U lipnju 2007. godine inflacija se smanjila na 1,9%.

Prosječna mjesečna neto-plaća u Republici Hrvatskoj u lipnju 2007. iznosila je 4.848 kn, a stopa nezaposlenosti je u lipnju 2007. tijekom sezonskog zapošljavanja iznosila 14,3%.

U lipnju 2007. uvoz roba (2.073 milijuna USD) i opet je znatno nadmašio izvoz (1.017 milijuna USD). Prema Državnom zavodu za statistiku hrvatski robni izvoz u prvih sedam mjeseci 2007. godine zabilježio je nešto brži rast nego uvoz, ali pokrivenost uvoza izvozom iznosila je niskih 47%.

Prema analizama Agencije za poticanje izvoza i ulaganja (APIU), inozemna izravna ulaganja u Hrvatsku u 2006. godini ukupno su iznosila 2,7 milijardi Eura. U prvom tromjesečju 2007. godine u Hrvatsku je uloženo 1,2 milijarde Eura. Prema APIU, najveći interes ulagača je za ulaganja u obnovljive izvore energije, turizam i infrastrukturu, dok stagnira interes za ulaganja u industriju koja stvara nižu dodanu vrijednost i zahtijeva jeftinu radnu snagu. Od Europskih zemalja u 2006. godini u Hrvatsku se najviše inozemnih izravnih ulaganja slilo iz Nizozemske, Francuske, Luksemburga i Njemačke, dok u prvom tromjesečju 2007. godine po ulaganjima prednjače ulagači iz Austrije. APIU je utvrdio da raste interes europskih ulagača za hrvatski turizam, te stoga je APIU pokrenuo inicijativu za definiranjem najvažnijih projekata u hrvatskom turizmu.

Najveći je problem hrvatskoga gospodarstva vanjski dug koji je u svibnju 2007. iznosio 30.235 milijuna EUR, što je prema podacima u ožujku 2007. godine iznosilo 85,2% udjela u BDP-u.

Turistička sezona donijele je izvrsne rezultate, ali otvorila brojna pitanja o kvaliteti lokalnih turističkih destinacija, te potrebi vođenja integralnog turističkog razvoja Hrvatske.

Nacionalno vijeće za konkurentnost predložilo je da Hrvatska u sljedeće 3 godine ima kao svoj osnovni cilj povećanje konkurentnosti, odnosno da uđe u *Klub 40* najkonkurentnijih zemalja svijeta. Izvješća pokazuju da Hrvatska ima pozitivan trend povećanja konkurentnosti, ali i da zaostaje za 6 referentnih zemalja Europske unije (Slovenija, Češka, Slovačka, Mađarska i Poljska). Analiza konkurentnosti pokazuje da Hrvatska mora nastaviti s reformama u zemlji, a prvenstveno smanjenjem korupcije i poboljšanju poduzetničke i investicijske klime.

Od 22. kolovoza 2007. godine za Hrvatsku je stupio na snagu ugovor CEFTA 2006 nakon što je ugovor stupio na snagu za Albaniju, UNMIK/Kosovo, Crnu Goru, Makedoniju i Moldovu (ugovor do danas nisu ratificirali BiH i Srbija). Ugovor o izmjeni i dopuni i pristupanju Srednjeeuropskom ugovoru o slobodnoj trgovini potpisan je u Bukureštu 19. prosinca 2006. godine, a nakon ulaska Bugarske i Rumunjske u članstvo CEFTA-e.

Od novog CEFTA ugovora Hrvatska očekuje daljnje povećanje izvoza zemljama članicama CEFTA-e i bolji položaj Hrvatskih gospodarstvenika na tim tržištima. S obzirom da je RH započela pregovore o članstvu u EU, a i RH je i članica WTO (Svjetske trgovinske organizacije), ugovor CEFTA-i za Hrvatsku ne uključuje dodatne obveze.

Na Summitu NATO Saveza u Bukureštu 2008. godine očekuje se pozivnica Republici Hrvatskoj za članstvo u NATO-u. To bi bila posljedica izvršenja zadnjeg Akcijskog plana Republike Hrvatske za članstvo (MAP) i sada nakon petogodišnjeg ciklusa pregovora ulazi u završnu fazu pred očekivani poziv u članstvo u NATO-u.

Također, iz OESS-a predložen je završetak njihove misije u Republici Hrvatskoj. Iz svega navedenog vidljivo je da Hrvatska ulazi u novu fazu međunarodnih odnosa, a što će sigurno bitno utjecati na daljnje reforme u zemlji.

U Hrvatskoj, prema istraživanju javnog mijenja, 52% ispitanika podržava ulazak naše zemlje u NATO Savez što znači da je potpora hrvatskih građana narasla za oko 20% u posljednjim istraživanjima.

Pregovori Republike Hrvatske s Europskom unijom i dalje su u procesu analitičkog pregleda usklađenosti hrvatskoga zakonodavstva (tzv. screening). Do sada je više od 2.500 stručnjaka iz Hrvatske sudjelovalo u analitičkom pregledu, a pripremljeno je preko 20.500 stranica izvješća o hrvatskom gospodarstvu. U Hrvatskoj je održano 250 seminara za 4.500 polaznika, a prevedeno je oko 24.500 stranica teksta za institucije Europske unije.

Usprkos velikom uloženom trudu pregovaračke skupine, pregovori Republike Hrvatske s Europskom unijom idu sporije od očekivanog plana, pa je do sada otvoreno 6, te sada Hrvatska im ukupno 12 otvorenih poglavlja i 2 poglavlja privremeno zatvorena. Tijekom srpnja 2007. godine Republika Hrvatska je predala portugalskom Predsjedništvu EU pregovaračka stajališta RH za poglavlje Energetika i za Sloboda kretanja radnika.

U sljedeće tri godine Republici Hrvatskoj će iz Programa IPA (Instrument predpristupne pomoći) biti na raspolaganju 27 milijuna Eura za zaštitu okoliša od čega će najveći dio biti za gospodarenje otpadom i pročišćavanje otpadnih voda. U tom smislu Hrvatskoj će trebati za potpuno usklađivanje s europskom pravnom stečevinom (u poglavlju Okoliš) financijska sredstva koja se u ukupnom iznosu procjenjuju na preko 10 milijardi Eura, a većina tih sredstava moći će se koristiti tek nakon ulaska Hrvatske u članstvu EU.

Čelnici 27 zemalja članica EU su 23. lipnja 2007. postigli dogovor o pokretanju pregovora o reformama Europskih institucija odnosno o novom ugovoru koji uklanja institucionalne prepreke za proširenje EU. To je velika šansa za prijem Hrvatske u punopravno članstvo EU, a optimističke najave predviđaju da bi Hrvatska mogla postati članica EU već u 2009. godini.

Njemačko predsjedanje Europskom unijom dovelo je do vrlo praktičnog pristupa reformama unutar EU, a koje izrazito ubrzavaju mogućnost ulaska RH u EU.

Objavljeni su rezultati istraživanja Ekonomskog instituta u Zagrebu na temu ekonomskog učinka pristupanja Hrvatske Europskoj uniji.

Cilj istraživanja bio je identificirati, a tamo gdje je moguće i kvantitativno ocijeniti, očekivane ekonomske koristi i troškove ulaska Hrvatske u EU neposredno nakon pristupanja i u dužem roku, uz pretpostavku da će Hrvatska članicom Unije postati 2009. godine.

Prema navedenom istraživanju, u nastavku navodimo nekoliko očekivanih rezultata od ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije:

- Pristupanje Uniji bi ubrzalo rast BDP-a u prosjeku za 0,6% svake godine tijekom 15 godina nakon pristupanja Uniji. Očekuje se porast izvoza za čak 70% i porast blagostanja za 6 milijardi USD.
- Očekivani učinak institucionalnih reformi bit će mnogo značajniji od učinka otvaranja pristupa jedinstvenom unutarnjem tržištu Unije.
- Uplate iz nacionalnog proračuna u proračun EU i ostali troškovi koji proizlaze iz pristupanja stvorit će u prvim godinama članstva pritisak na povećanje deficita opće države. Iako će neto pozicija državnog proračuna biti negativna, ukupna neto pozicija Hrvatske bit će pozitivna, tako da će izravne koristi od pristupanja imati građani i poslovni sektor.
- Učinci pridruživanja EU na mala i srednja poduzeća bit će to povoljniji što su ona bolje pripremljena i konkurentnija. Očekivane koristi od pristupanja su: pristup jedinstvenom tržištu EU, bolja mogućnost suradnje i umrežavanja, pristup dodatnim izvorima financiranja iz nebankarskih izvora i horizontalnim državnim potporama, dostupnost novih tehnoloških, upravljačkih i organizacijskih znanja, pozitivni učinci na zaposlenost, porast životnog standarda i BDP-a. Najznačajniji troškovi predviđeni istraživanjem su troškovi investicija u ljudski kapital, tehnologiju te istraživanje i razvoj, troškovi državnih poticaja te troškovi osiguravanja poticajnog poduzetničkog okruženja.

Eurostat je dao odobrenje Državnom zavodu za statistiku za novu statističku podjelu Hrvatske (koja nije i nov administrativni ustroj zemlje). Iako je bilo javnih i političkih prigovora da se o navedenoj statističkoj podijeli nije raspravljalo na Hrvatskom saboru, formalno je Hrvatska već podijeljena na dvije regije – Kontinentalnu i Jadransku Hrvatsku. Navedena podjela bitna je ne samo zbog statističkog praćenja, već i zbog financiranja razvojnih projekata iz fondova Europske unije.

Za Grad Rijeku i Primorsko-goransku županiju od posebnog je značaja Jadranska Hrvatska koja obuhvaća oko 28.000 km² i 1,6 milijuna stanovnika. U svom sastavu ima sljedeće županije: Istarsku, Primorsko-goransku, Ličko-senjsku, Karlovačku, Zadarsku, Šibensko-kninsku, Splitsko-dalmatinsku i Dubrovačko-neretvansku. Prema prijedlogu Strategije regionalnog razvitka Republike Hrvatske, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (MMTPR) u cijelosti treba preuzeti odgovornost za regionalni razvitak Republike Hrvatske i osnovati Upravu za strateške infrastrukturne projekte, Upravu za lokalnu i regionalnu infrastrukturu, Upravu za integrirani regionalni razvoj i Agenciju za regionalni razvoj Republike Hrvatske. Također, planirano je da MMTRP treba jačati partnerske odnose sa županijama, ali i uspostaviti Partnersko vijeće Republike Hrvatske (sastavljeno od predstavnika središnje državne vlasti, regionalne i lokalne samouprave, socijalnih partnera i nevladinog sektora).

Nažalost, ništa od predviđenog nije napravljeno, ali su se samoinicijativno regionalne razvojne agencije s područja Jadranske Hrvatske samoinicijativno udružile u Koordinaciju Regionalnih razvojnih agencija-RAJ.

Iako su evidentni pozitivni pomaci u makroekonomskim kretanjima, istraživanja pokazuju da je pred Hrvatskom još zahtjevan zadatak provođenja unutrašnjih reformi, a posebno borbe protiv korupcije, daljnje privatizacije, te provođenja cjelovite razvojne i regionalne politike.

2.2. Trendovi u gospodarstvu Primorsko-goranske županije

Gospodarstvo Primorsko-goranske županije (PGŽ) bilježi stalni rast u razdoblju od 1999. do 2006. godine, a taj se trend nastavio i u 2007. godini.

U 2006. godini ukupni prihod gospodarstva PGŽ-a narastao je na 34,7 milijardi kuna, a rashod na 33,6 milijardi kuna, tako da se ukupni prihod PGŽ-a u toj godini povećao za 16,7% (više od 15,8%, koliki je prosjek Hrvatske). Istovremeno ukupni rashod bilježi porast od 13,6%, dobit je porasla za 40,1% u odnosu na ranije razdoblje a gubitak se smanjio za 5,4%. To naročito vrijedi za male poduzetnike kojima su prihodi za 3,9% veći od rashoda, kod srednjih 3,8%, dok su kod velikih poduzetnika prihodi za samo 1,5% veći od rashoda (zbog većih rashoda brodogradnje).

Uspješno poslovanje u 2006. godini potaknuo je i porast broja trgovačkih društava, porast zapošljavanja i pad nezaposlenosti. Broj aktivnih poduzetnika narastao je na 7.368 (to je 9,4% ukupnog broja poduzetnika Hrvatske) odnosno porastao je za 8,8%.

Poduzetnici su bitno povećali investicije u 2006. godini (za 14,6% ili na 3,2 milijardi kuna) u postojeće i nove tvrtke te otvarali nova radna mjesta. Na dan 31. prosinca 2006. stopa nezaposlenosti bila je na 12%.

Trend pada nezaposlenosti nastavio se i u 2007. godini, pa je tako samo od ožujka na travanj nezaposlenost pala za 3,3% (na 15.613) ili 9% manje nego godinu ranije.

Ukupni izvoz roba i usluga u 2006. godini povećan je na cca. 919 milijun USD tj. za velikih 21,3%. Ovakav porast desio se zahvaljujući porastu nerobnog izvoza, najviše od turizma, prijevoza, nekretnina, poslovnih usluga, i ostalo (cca. 388 milijuna USD ukupno) pa se pokrivenost uvoza popela na 100%.

Podaci o poslovanju Primorsko-goranske županije u 2006. godini ukazuju na šest glavnih djelatnosti koje ostvaruju 94,3% ukupnog prihoda. odnosno 32,5 milijardi kuna i ukupne dobiti 1 milijardi kuna. Ukupni troškovi tih djelatnosti su na 95% ukupnih troškova PGŽ-a i relativno su veći zbog utjecaja brodogradnje koja je u gubicima.

Prema podacima FINA-e i Hrvatske gospodarske komore – Županijske komore Rijeka (HGK-ŽK Rijeka):

- Dobro poslovanje prerađivačke industrije u 2006. godini (ukupni prihod porastao je za 18,1%) znatno je utjecalo na ukupni prihod županije (udio 23,39 %). Kako su troškovi prerađivačke industrije rasli sporije od prihoda (porast troškova 14,9%) to je dobit porasla na 278,2 milijuna kuna ili za 13,3% što je znatno utjecalo na poboljšanje rezultata poslovanja prerađivačke industrije. Tradicionalno najznačajnija grana prerađivačke industrije, brodogradnja, usprkos najavama i povećanju produktivnosti (od 11,8%) i smanjenju troškova proizvodnje (za 4,3%) ostvarila gubitak veći od planiranog.
- Građevinarstvo je u 2006. godini ostvarilo porast ukupnog prihoda od znatnih 28,8%. To su omogućile povećane investicije za 30,6% i to najviše u građevine i zgrade 45,7%. Efekti poslovanja su se popravili i zbog povećanja dobiti za 67,5%, koja je dosegla 158,1 milijuna kuna.
- Djelatnost hotela i restorana u 2006. godine ostvarila je iznad prosječni porast ukupnog prihoda od 16,2% koji je narastao na 1,55 milijardi kuna. Usprkos poslovnih uspjeha udio PGŽ u prihodu turizma Hrvatske se smanjio sa 24% na 22% (brže su napredovale regije: Istra i Dalmacija). Razlog tome je i neriješeni status velikih hotelijerskih kuća Liburnia Riviera hoteli - Opatija, Jadran - Crikvenica, Imperial - Rab i nedostatne investicije u poboljšanje kvalitete usluga.
- Rezultati djelatnosti prijevoza i skladištenja za 2006. godine djelomično su povoljni, jer je ostvaren porast ukupnog prihoda za 8,8%, no troškovi su rasli brže (10,4%) pa je ostvarena dobit od 105,5 milijuna kuna, koja je za 23,7% manja u odnosu na godinu ranije.
- Djelatnost trgovine ostvarila je u 2006. godini relativno mali porast od 8,3% ali zbog velikog učešća od 40,87% u ukupnom prihodu PGŽ-a najznačajnije utječe na ukupna kretanja u Županiji.
- Poslovanja nekretninama i iznajmljivanje poslovnih prostora i poslovne usluge postaje sve značajnija u PGŽ-u sa ostvarenim ukupnim prihodom u 2006. godini od 2.6 milijardi kuna i učešćem od 7,37% u ukupnom prihodu županije.

Posljednji podaci državnog zavoda za statistiku također pokazuju velik nerazmjer između dostignutog stupnja razvoja Grada Zagreba i ostalih dijelova Hrvatske.

Podaci pokazuju da je BDP u Gradu Zagrebu oko 117% veći od hrvatskog prosjeka. Tako je BDP u Gradu Zagrebu 25% veći nego u Istarskoj županiji, a 37% veći u odnosu na Primorsko-goransku županiju.

Neznatno iznad prosjeka još se drže Ličko-senjska županija i Dubrovačko-neretvanska, dok stanovnici ostalih dijelova Hrvatske imaju BDP po stanovniku manji od prosjeka zemlje. Najsiromašnija je Vukovarsko - srijemska županija u kojoj BDP po stanovniku iznosi tek 67,9% hrvatskoga prosjeka, što znači da su stanovnici te regije oko tri puta siromašniji od Zagrepčana.

Iz financijskih izvješća FINA-e o podacima poduzetnika po županijama uočava se kako je raspoređenost poduzetnika po županijama neravnomjerna, te je izrazita koncentracija poduzetnika na području Grada Zagreba (39,1% svih poduzetnika). Sa druge strane činjenica je da se stvarna aktivnost poduzetnika ostvaruje na području širem od njihova administrativnog sjedišta, koje je kod velikih državnih tvrtki redom u Zagrebu, tako se financijski rezultati evidentiraju u toj teritorijalnoj jedinici, a ne u županijama gdje se poslovne aktivnosti i ostvaruju. U tom kontekstu pozitivno je četvrto mjesto koje PGŽ drži u ukupnim prihodima, iako sa relativno malim udjelom od 6%.

2.3. Riječko gospodarstvo – trendovi i perspektive

Na temelju sumarnih izvještaja obrade statističkih izvještaja poduzetnika **na području Grada Rijeke**, koji su dobiveni od FINA-e, svi pokazatelji upućuju na pozitivne trendove u riječkome gospodarstvu. Ukupno ostvareni prihodi poduzetnika na području Grada Rijeke u prvoj polovici 2007. godine ostvarili su rast od 6% u odnosu na isto razdoblje protekle godine i premašuju ostvarene ukupne rashode. Ostvareni rashodi u prvoj polovici 2007. godine pokazuju manji rast od prihoda, 5,2%, što upućuje na to da bi i do kraja ove godine financijski rezultati mogli biti pozitivni.

Tablica 1. Osnovni financijski rezultati poduzetnika na području Rijeke

	I. – VI. 2006.	I. – VI. 2007.	Indeks
Ukupni prihodi	8.889.314.895	9.409.837.115	105,9
Prihodi od prodaje u inozemstvu	1.301.754.877	1.330.242.154	102,2
Ukupni rashodi	8.465.294.558	8.902.494.073	105,2
Nadnice i plaće	749.090.106	820.315.939	109,5
Vrijednost ostvarenih investicija u dugotrajnu imovinu	672.192.811	876.625.100	130,4
Prosječan broj zaposlenih na temelju sati rada	34.030	35.706	104,9

Izvor: Sumarni izvještaj obrade statističkih izvještaja, FINA, rujan 2007.

U usporedbi s rastom ukupnog prihoda, prihodi od prodaje u inozemstvu imaju nešto manji rast, razlog toga su manje ostvareni prihodi u segmentu velikih i srednjih poduzetnika. Pozitivan indeks ovih prihoda spašavaju mali poduzetnici koji su ostvarili za 22 % veći prihod u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Ovdje treba naglasiti kako su mali poduzetnici ostvarili gotovo 50% prihoda u ukupnim prihodima od prodaje u inozemstvu što pokazuje izuzetnu dinamiku i nagovještava pozitivne rezultate i za kraj godine.

Iako je doživjela pad od čak 19% prerađivačka industrija sa svojih 48% udjela na prvom je mjestu u ukupnim prihodima od prodaje u inozemstvo. Kao i za razdoblje prošle godine, na prvom mjestu po rastu prihoda od prodaje u inozemstvo nalazi poslovanje nekretninama i iznajmljivanje (140%), iako sa udjelom od 13%. Ovdje treba posebno naglasiti porast prihoda od prodaje u inozemstvo za djelatnosti: hoteli i restorani (42%), financijsko poslovanje (48%) i građevinarstvo (42%), kao propulzivnih djelatnosti riječkog gospodarstva u segmentu malog i srednjeg poduzetništva.

Na području Grada Rijeke u prvih šest mjeseci ostvaren je rast vrijednosti investicija u dugotrajnu imovinu od 30%, što je za 16 indeksnih bodova veći rast u odnosu na isti period prošle godine. Najveći udio u ulaganjima i dalje drže veliki poduzetnici sa 47%, zatim slijede mali poduzetnici sa 37% i srednje veliki poduzetnici sa 16%. Gledano prema područjima djelatnosti, najveća su ulaganja ostvarena u sektoru trgovine na veliko i na malo (udio 35%), djelatnosti prijevoza, skladištenja i veza (udio 19%), građevinarstva (udio 13%), prerađivačke industrije (udio 11%), u poslovanju nekretninama (udio 7%), opskrbi električnom energijom, plinom i vodom (udio 7%) te u djelatnosti hotela i restorana (udio 3,5%).

Posebno treba istaknuti povećanje investicija u segmentu prijevoza, skladištenja i veza, kao strateške djelatnosti u gospodarstvu grada Rijeke, koje je u prvih šest mjeseci ove godine u odnosu na isto razdoblje prošle godine iznosilo više od 200%, i tako zauzelo drugo mjesto u ukupnim investicijama.

Prosječan broj zaposlenih u Rijeci (na temelju sati rada) u prvih šest mjeseci ove godine bilježi veći porast (5%) od onog koji je ostvaren u prvih šest mjeseci protekle godine, te prognozira veći rast zapošljavanja u tekućoj godini. Najveći je porast zapošljavanja u ovoj godini zabilježen u djelatnosti hotela i restorana (21%) te financijskog poslovanja (15%), koji se u odnosu na prošlogodišnji rast udvostručio. Značajan su rast ostvarili i sektori zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te obrazovanja koji se nalaze na razini od 14%. Pozitivni trendovi zapošljavanja prisutni su u svim djelatnostima, osim opskrbe električnom energijom i plinom, poljoprivrede, lova i šumarstva, te ostalim društvenim djelatnostima.

Komunalno gospodarstvo predstavlja važan dio Riječkog gospodarstva, a posebno s obzirom na važnost novih investicija.

Izveštaji o rezultatima poslovanja komunalnih društava u suvlasništvu Grada Rijeke za 2006. pokazuju da su ta društva u pružanju usluga ostvarila planirani obujam i standard, te uspješno obavila osnovni zadatak trajnog i kvalitetnog pružanja usluga. Vezano za financijske pokazatelje, tri društva su ostvarila dobit u poslovanju dok su KD Autotrolej, TD Energo i KD Vodovod i kanalizacija ostvarili gubitak u poslovanju koji je bio očekivan odnosno planiran u 2006. godini kao posljedica objektivnih okolnosti. Vezano za stanje imovine četiri su društva ostvarila rast dugotrajne imovine i to KD Čistoća, KD Kozala, TD Energo, TD Rijeka promet i KD Vodovod i kanalizacija dok je smanjenje ostvarilo KD Autotrolej. Sva komunalna i trgovačka društva su u promatranom razdoblju povećala vrijednost imovine novim ulaganjima, ali je kod KD Autotrolej otpis bio veći. Najveći porast kapitala i rezervi ostvarilo je TD Rijeka promet i to za 44,3%.

Riječki prometni pravac je neodvojiv dio riječkog gospodarstva, a svakako predstavlja najveći gospodarski i razvojni potencijal Rijeke, a time i cijele Hrvatske.

Nositelj razvoja Riječkog prometnog pravca svakako je riječka luka, a realizacija Rijeka Gatewaya, kao i pojačana međunarodna promocija dovela je do rastućeg trenda tereta u riječkoj luci. Predviđa se da će promet u riječkoj luci do kraja 2007. godine dostići 5,5 milijuna tona tereta, a u rujnu 2007. godine zabilježeno je rekordnih 100.000 TEU jedinica na kontejnerskom terminalu Brajdica. Rijeka Gateway II, kao nastavak projekta, svakako će dovesti do ubrzanja lučke komponente u projektu, ali i do boljih prometnih poveznica s lučkim terminalima.

No, daljnji razvoj riječke luke svakako ovisi i o boljem povezivanju lučkog prostora sa industrijskim i poslovnim zonama u riječkom zaleđu, a tu prije svega mislimo na Industrijsku zonu na Kukuljanovu i Logističko-poslovnu zonu Miklavlja na Matuljima. Industrijska zona Kukuljanovo se ubrzano širi, a nastavak auto-ceste Rijeka-Žuta lokva svakako bi doprinio njezinom daljnjem razvoju, kao i ukupnoj atraktivnosti Riječkog prometnog pravca. U daljnjem fazi razvoja projekta Logističko-poslovne zone Miklavlja svakako je potrebno ustrojiti zajedničko radno tijelo, u suradnji s općinom Matulji i Rijeka prometom, koje će izvršiti potrebne pripreme za izgradnju novog kamionskog terminala u zoni Miklavlja, odnosno završiti pripremu prostorno planske i projektno-tehnološke dokumentacije za ishodaenje građevinske dozvole za objekt kamionskog terminala.

Isto tako, potrebno je sagledati značaj željezničkog prometa u funkciji povećanja količine tereta i broja putnika, te u jačanju prometne povezanosti riječke luke s europskim prometnim koridorima. Ne smijemo zaboraviti da je Zračna luka Rijeka na otoku Krku u direktnoj vezi s putničkim pomorskim prometom, cestovnim prometom, te u funkciji ukupnog turističkog prometa. Dugoročni razvoj Zračne luke Rijeka može se riješiti tek donošenjem novih strateških odluka o vlasničkoj i upravljačkoj strukturi.

Javni gradski prijevoz, naponi Grada Rijeke da osigura nove autobuse i autobusne linije, potakne privatni sektor na dostupni taxi prijevoz, uvođenje turističkog autobusa, razvoj projekta novog autobusnog terminala na zapadnoj Žabici – sve su te aktivnosti međusobno povezane s prometom u cjelini. Također, gradska komunalna infrastruktura je u neraskidivoj vezi s gradnjom ili obnovom prometne infrastrukture, a sve mora biti u suglasnosti urbanističkim planiranjem u Gradu Rijeci. Stoga je od izuzetne važnosti iniciranje **zajedničke prometne strategije Riječkog prometnog pravca** koja će objediniti cestovnu infrastrukturu, željeznički promet, lučki - i teretni i putnički promet te avionski promet. U izradi takve studije, a onda i u kasnijem planiranju i izgradnji Riječkog prometnog pravca trebali bi sudjelovati zajednički svi subjekti: od Primorsko-goranske županije, Hrvatskih cesta, Hrvatskih autocesta, Autoceste Rijeka-Zagreb, Hrvatskih željeznica i Lučke uprave i Zračne luke Rijeka.

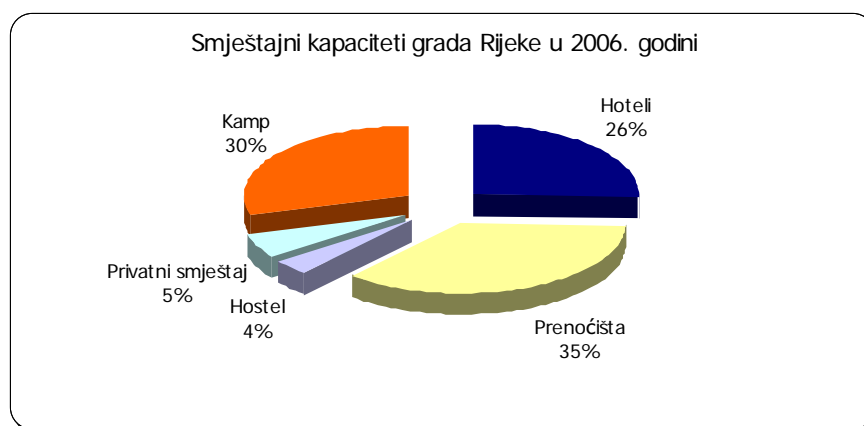
Analiza riječkog gospodarstva pokazuje pozitivne rezultate poslovanja poduzetnika u Gradu Rijeci u prvih šest mjeseci 2007. godine, te nastavak pozitivnih trendova do kraja 2007. godine i tijekom 2008. godine.

2.4. Gradski turizam

2.4.1. Turistički promet u periodu od 2003. do 2006. godine

Smještajni kapaciteti na području Grada Rijeke u periodu od 2003. godine do 2006. godine povećani su za 21 %, odnosno od 1384 ležaja koliko ih je bilo u funkciji 2003. godine na 1674 ležaja 2006. godine. U navedenom periodu renoviran je Hotel Jadran, dio Hotela Neboder, otvoren Hostel, te je povećan privatni smještaj na području grada Rijeke tijekom 2006. godine.

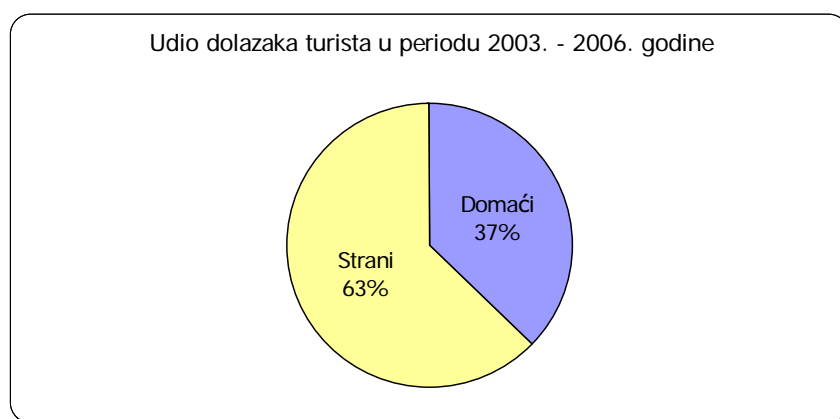
Grafikon 1. Struktura smještajnih kapaciteta 2006. godine

Izvor: Turistički informativni centar, ožujak 2007.

Broj dolazaka u navedenom periodu povećan je za 20%. Sveukupno je ostvareno 219.495 dolazaka. Domaći turisti sudjelovali su u ukupnim dolascima s 37%, dok su strani turisti sudjelovali sa 63%. Broj domaćih dolazaka povećao se za 12% dok se broj stranih dolazaka povećao za 25%.

Grafikon 2. Udio u dolascima domaćih i stranih turista

Izvor: Turistički informativni centar, ožujak 2007.

Tablica 1. Dolasci turista u Gradu Rijeci za period 2003. - 2006. godine

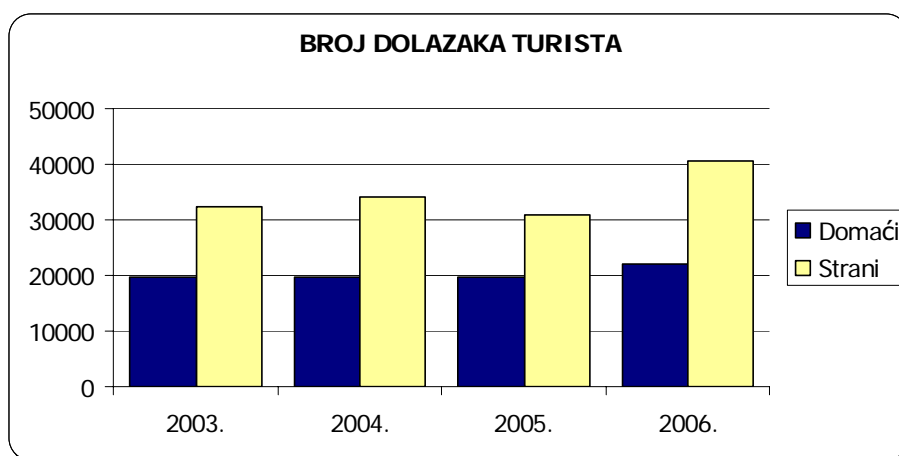
Godina	DOLASCI TURISTA		
	Ukupno	Domaći	Strani
2003.	52193	19819	32374
2004.	53891	19665	34226
2005.	50652	19763	30889
2006.	62759	22177	40582

Izvor: Turistički informativni centar, ožujak 2007.

Iz gornje tabele vidljivo je da dolasci stranih turista rastu brže od domaćih. U protekle četiri godine najviše dolazaka ostvarili su državljani Italije 30.930, zatim slijede državljani Njemačke 11.961, Francuske 11.843, Slovenije 7.727, Velike Britanije 7.256, Austrije 5.351, Španjolske 5.295, Mađarske 4.909, Izraela 4.688, Srbije i Crne gore 4.245, SAD-a 3.961 i Japana 3.935 dolazaka.

U 2005. godine bilježi se manji pad broja dolazaka obzirom da su smještajni kapaciteti bili manji za 19,7%, jer su izvan funkcije bili Hotel Jadran zbog renoviranja, a TUC Kostabela bio je zatvoren.

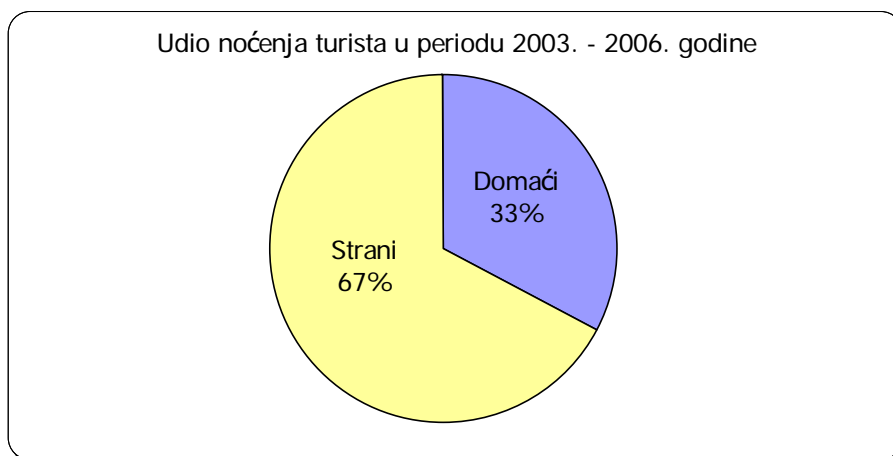
Grafikon 3. Dolasci turista u Gradu Rijeci za period 2003. - 2006. godine

Izvor: Turistički informativni centar, ožujak 2007.

Broj noćenja u navedenom periodu povećan je za 13%. Sveukupno je ostvareno 427.174 noćenja. Domaći turisti sudjelovali su u ukupnim noćenjima s 33%, dok su strani turisti sudjelovali sa 67%. Broj domaćih noćenja povećao se za 14% dok se broj stranih noćenja povećao za 13%.

Grafikon 4. Udio u noćenjima domaćih i stranih turista

Izvor: Turistički informativni centar, ožujak 2007.

Tablica 2. Noćenja turista u Gradu Rijeci za period 2003. - 2006. godine

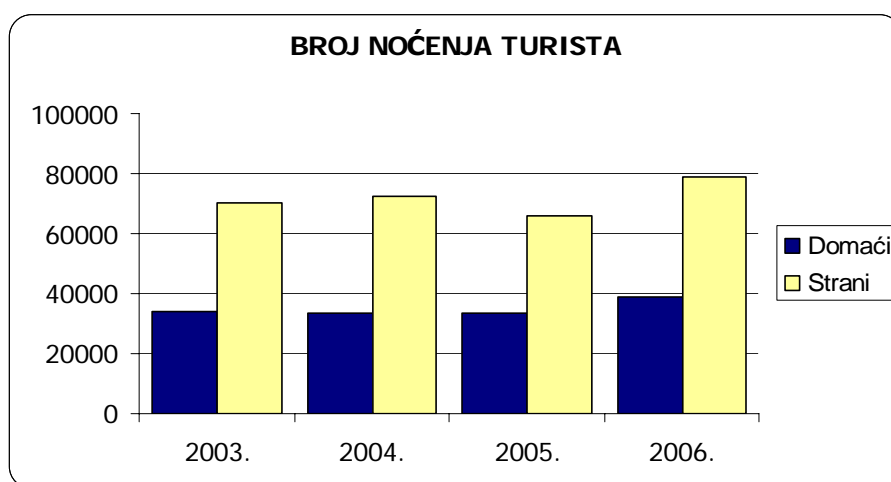
Godina	NOĆENJA TURISTA		
	Ukupno	Domaći	Strani
2003.	104336	34287	70049
2004.	105796	33355	72441
2005.	99216	33466	65750
2006.	117826	38988	78838

Izvor: Turistički informativni centar, ožujak 2007.

Iz gornje tabele vidljivo je da je broj noćenja stranih turista duplo veći od domaćih. U protekle četiri godine najviše noćenja ostvarili su državljani Italije 57.413, zatim slijede državljani Njemačke 22.793, Slovenije 17.804, Srbije i Crne gore 17.791, Francuske 16.851, Mađarske 16.300, Bosne i Hercegovine 15.480, Velike Britanije 12.587, Izraela 9.582, Austrije 8.750, Španjolske 6.775, SAD-a 6.732 i Japana 5.883 noćenja.

U 2005. godine bilježi se manji pad broja noćenja obzirom da su smještajni kapaciteti bili manji za 19,7% jer su izvan funkcije bili Hotel Jadran zbog renoviranja, a TUC Kostabela bio je zatvoren.

Grafikon 5. Noćenja turista u Gradu Rijeci za period 2003. - 2006. godine

Izvor: Turistički informativni centar, ožujak 2007.

U navedenom periodu na području Grada Rijeke prosječni boravak turista iznosio je 1,9 dana. Domaći turisti u prosjeku su u Rijeci boravili 1,7 dana, a strani 2,1 dan.

Iz svih navedenih podataka uočljiv je pozitivan trend kretanja turizma u Gradu Rijeci u periodu 2003.-2006. godine.

2.4.2. Turistički promet na području Grada Rijeke (01.01. - 31.08. 2007. godine)

Na području Turističke zajednice Grada Rijeke u kolovozu 2007. godine ukupni raspoloživi broj ležaja iznosio je 1.682. U funkciji je bilo tri hotela s 429 ležaja, jedan hostel sa 61 ležajem, dva prenoćišta s 597 ležaja, privatni smještaj s 100 ležaja, te kamp s 495 ležaja koji je za ovu sezonu otvoren 15.04.2007. godine.

Ostvareno je 48.101 dolazaka, što je 11% više u odnosu na isto razdoblje 2006. godine. U usporedbi s istim razdobljem 2006. godine broj stranih dolazaka povećan je za 21%, dok su od ukupno ostvarenih dolazaka strani turisti sudjelovali sa 74%. Broj domaćih dolazaka smanjen je za 9%, dok domaći turisti sudjeluju s 26%.

Ostvaren je turistički promet od 90.692 noćenja, što je 10% više u odnosu na isto razdoblje 2006. godine. U usporedbi s istim razdobljem 2006. godine broj stranih noćenja povećan je za 18%, dok su od ukupno ostvarenih noćenja strani turisti sudjelovali sa 75%. Broj domaćih noćenja smanjen je za 10%, dok su domaći turisti sudjelovali s 25%.

Na području Turističke zajednice Grada Rijeke najviše noćenja ostvarili su državljani Italije 13.132, slijede državljani Rumunjske 9.038, Francuske 4.945, Njemačke 4.667, Velike Britanije 4.308, Mađarske 3.065, Španjolske 2.656, Slovenije 2.066, Austrije 1.971, SAD-a 1.551 i Srbije 1.484.

Strani turisti u prvih osam mjeseci 2007. godine boravili su u prosjeku 1,9 dana i ostvarili 68.089 noćenja, dok su domaći turisti boravili u prosjeku 1,8 dana, i ostvarili 22.603 noćenja.

Najviše noćenje ostvareno je u hotelima na koje otpada 52.911 noćenje, odnosno 58%, slijede prenoćišta sa 14.117 noćenja, odnosno 16%, kamp s 10.081 noćenja, odnosno 11%, hostel s 7.394 noćenja, odnosno 8%, te privatni smještaj s 6.189 noćenja, odnosno 7%.

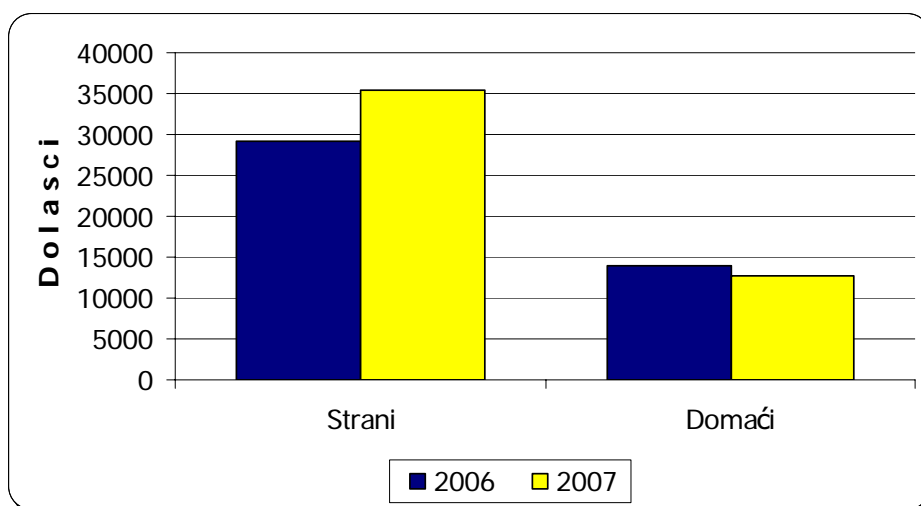
Slijedi statistički prikaz ostvarenog prometa dolazaka i noćenja za prvih osam mjeseci 2007. godine s usporedbom na isto razdoblje 2006. godine, te pregled po vrsti smještaja i prosječnom boravku.

Tablica 1. Dolasci i noćenja turista za razdoblje 01.01. – 31.08.2007. godine s usporedbom na isto razdoblje 2006. godine

01.01. - 31.08.	DOLASCI			NOĆENJA		
	Strani	Domaći	Ukupno	Strani	Domaći	Ukupno
2006.	29.248	13.929	43.177	57.672	25.134	82.806
2007.	35.387	12.714	48.101	68.089	22.603	90.692
IND. 07/06	121	91	111	118	90	110

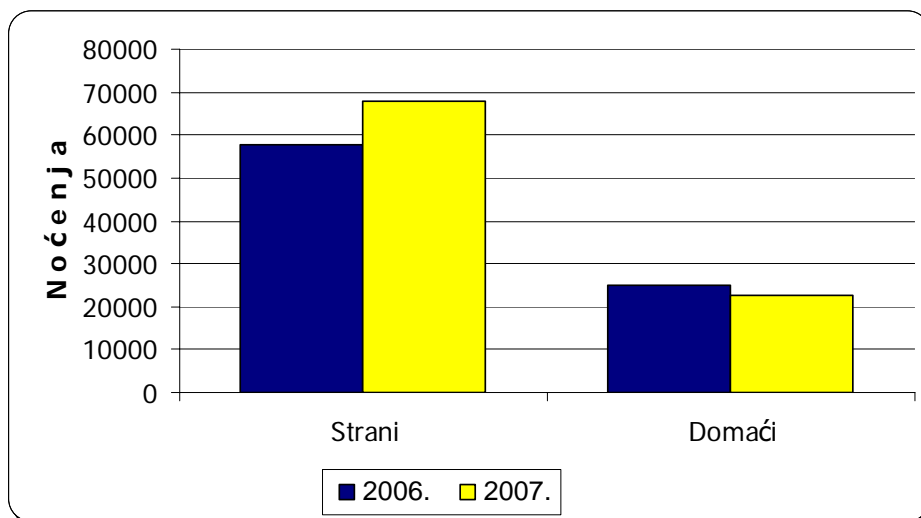
Izvor: Turistički informativni centar, rujan 2007.godine

Grafikon 1. Prikaz ostvarenih dolazaka domaćih i stranih turista za period od 01.01. – 31.08.2007. godine s usporedbom na isto razdoblje 2006. godine

Izvor: Turistički informativni centar, rujan 2007.godine

Grafikon 2. Prikaz ostvarenih noćenja domaćih i stranih turista za period od 01.01. – 31.08.2007. godine s usporedbom na isto razdoblje 2006. godine

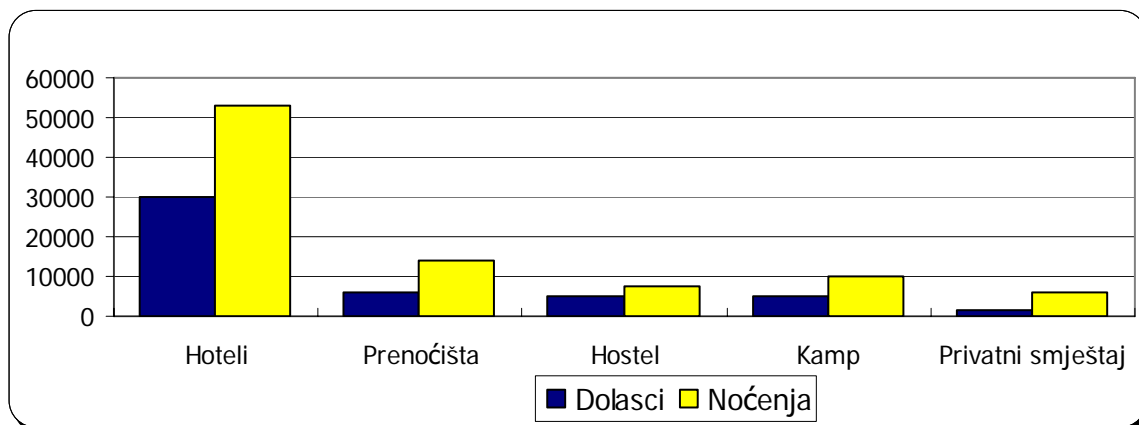
Izvor: Turistički informativni centar, rujan 2007.godine

Tablica 2. Pregled po vrsti smještaja i prosječnom boravku za period od 01.01. – 31.08.2007. godine

VRSTA SMJEŠTAJA	DOMAĆI		STRANI		UKUPNO		PROS. BORAVAK		
	DOL.	NOĆ.	DOL.	NOĆ.	DOL.	NOĆ.	DOM.	STR.	UKU.
Hoteli	8.734	13.814	21.478	39.097	30.212	52.911	1,58	1,82	1,75
Prenoćišta	2.478	4.321	3.724	9.796	6.202	14.117	1,74	2,63	2,28
Hostel	730	1.262	4.444	6.132	5.174	7.394	1,73	1,38	1,43
Kamp	74	267	4.858	9.814	4.932	10.081	3,61	2,02	2,04
Privatni smještaj	698	2.939	883	3.250	1.581	6.189	4,21	3,68	3,91
U K U P N O	12.714	22.603	35.387	68.089	48.101	90.692	1,78	1,92	1,89

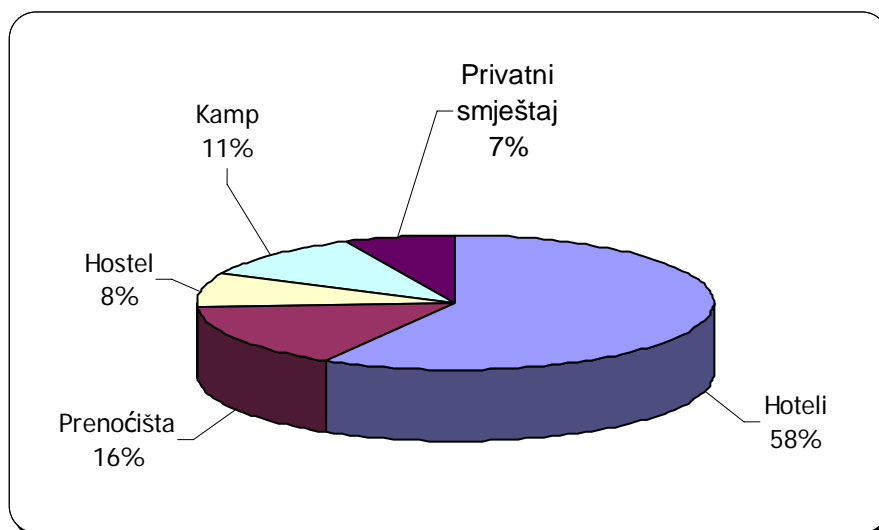
Izvor: Turistički informativni centar, rujan 2007.godine

Grafikon 3. Prikaz po vrsti smještaja dolazaka i noćenja za period od 01.01. – 31.08.2007. godine

Izvor: Turistički informativni centar, rujan 2007.godine

Grafikon 4. Udio u strukturi vrste smještaja noćenja za period od 01.01. – 31.08.2007. godine

Izvor: Turistički informativni centar, rujan 2007.godine

Na temelju izloženih podataka vidljiv je nastavak pozitivnih trendova u gradskom turizmu i tijekom 2007. godine, pa će Grad Rijeka i u 2008. godini nastaviti u provođenju koncepta razvoja turizma u Gradu Rijeci.

2.5. Socijalna slika Grada Rijeke

Grad Rijeka prema podacima posljednjeg Popisa stanovništva 2001. godine ima 144.043 stanovnika; 52,44% ženskog i 47,56% muškog spola. Prosječna starosna dob građana iznosi 41,2 godine.

Koeficijent starosti (udio starih 65 i više godina prema ukupnom broju stanovnika umanjenom za broj stanovnika nepoznate starosti) iznosi 16,23%, dok indeks starenja (omjer broja starijih od 65 godina i broja djece od 0 do 14 godina života) iznosi 121,60%.

Koeficijent ukupne dobne ovisnosti (stvarna opterećenost aktivnog stanovništva neaktivnim stanovništvom) iznosi 42,30%.

Prema podacima Nastavnog zavoda za javno zdravstvo PGŽ u gradu Rijeci 2006. godine rođeno je 1.111, a umrlo 1.519 osoba. Stopa nataliteta iznosi 7,71, mortaliteta 10,55, a stopa prirodnog priraštaja –2,83.

Sagledavajući ove pokazatelje koji se najčešće koriste u demografskim analizama stanovništva, može se zaključiti da je stanovništvo Rijeke poprilično staro, što u budućoj perspektivi razvoja grada pretpostavlja i mnoge negativne gospodarske i socijalne trendove.

PLAĆE

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, prosječna mjesečna isplaćena neto plaća za lipanj 2007. godine u Republici Hrvatskoj iznosila je 4.848,00 kuna, što je za 2,7% manje od prosječne neto plaće za lipanj 2007. godine isplaćene u Gradu Rijeci.

Prema podacima FINA-e (SPL obrazac), prosječna neto plaća za lipanj 2007. godine u Gradu Rijeci iznosila je 4.980,00 kuna. To je za 2,2% više nego u prosincu 2006. godine, kada je iznosila 4.873,00 kune.

NEZAPOSLENOST

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Područna služba Rijeka na području (bivše općine) Rijeka nezaposlenost se kretala kako slijedi: u odnosu na srpanj 2006. godine broj nezaposlenih se smanjio za 11,3% i u srpnju 2007. godine iznosio je 9.204 osoba.

Tablica 1. Nezaposlene osobe na području bivše općine Rijeka od 2005. do 2007. godine

Mjesec	Broj osoba			Index 2007./2006.
	2005.	2006.	2007.	
siječanj	12.643	11.738	10.890	92,78
veljača	12.765	11.594	10.767	92,87
ožujak	12.766	11.549	10.480	90,74
travanj	12.660	11.433	10.143	88,72
svibanj	12.307	10.964	9.691	88,39
lipanj	11.936	10.443	9.291	88,97
srpanj	11.838	10.372	9.204	88,74

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Rijeka; Mjesečni statistički bilten br. 07/2005, 07/2006 i 07/2007

Iz navedenih podataka uočljivo je da se broj nezaposlenih osoba kontinuirano smanjuje, te je u svibnju 2007. godine po prvi puta pao ispod 10.000 nezaposlenih osoba.

UMIROVLJENICI

Udio umirovljenika u ukupnoj populaciji grada Rijeke iznosi 25,7%, što znači da nešto više od četvrtine stanovništva ima status umirovljenika.

Krajem kolovoza 2007. godine bilo je 37.064 umirovljenika što predstavlja smanjenje od 0,5% u odnosu na 2006. godinu.

Prosječna visina mirovine za kolovoz 2007. godine veća je u odnosu na rujun 2006. godine za 2,9%.

Tablica 2. Broj umirovljenika i prosječna mirovina za razdoblje od 2005. do 2007. godine

	2005. lipanj	2006. rujan	2007. kolovoz	Indeks 2007/2006
BROJ UMIROVLJENIKA	37.911	37.242	37.064	99,52
PROSJEČNA MIROVINA	2.346,88	2.484,85	2.555,72	102,85

Izvor: HZMIO obrazac OS-13

Tablica 3. Broj umirovljenika po visini mirovina u 2007. godini

IZNOS MIROVINA	BROJ KORISNIKA	%
do 500,00 kn	579	1,56
500,01 do 1.000,00 kn	804	2,17
1.000,01 do 1.500,00 kn	2.536	6,85
1.500,01 do 2.000,00 kn	7.864	21,22
2.000,01 do 3.000,00 kn	14.174	38,24
3.000,01 do 4.000,00 kn	8.192	22,10
4.000,01 do 5.000,00 kn	2.091	5,64
5.000,01 do 6.000,00 kn	595	1,61
6.000,01 do 7.000,00 kn	197	0,53
7.000,01 do 8.000,00 kn	9	0,02
preko 8.000,00 kn	23	0,06
UKUPNO	37.064	100,00

IZVOR: HZMIO obrazac OS-13 Mjesečno izvješće o korisnicima mirovina i visini mirovina za kolovoz 2007. godine za Grad Rijeku

U strukturi umirovljenika prema visini mirovina, najveći je udio umirovljenika s mirovinom od 2.000,01 do 3.000,00 kn (38,24%). Mirovine do 1.000,00 kn prima 3,73% umirovljenika, dok mirovine veće od 5.000,00 kn prima 2,22% umirovljenika.

Tablica 4. Broj umirovljenika po visini mirovina u razdoblju do 2005. do 2007. godine

GRUPE SVOTE MIROVINA	2005.	%	2006.	%	2007.	%
do 1.500,00 kn	4.491	11,85	3.969	10,66	3.919	10,57
1.500,01 do 2.000,00 kn	10.032	26,46	8.816	23,67	7.864	21,22
2.000,01 do 3.000,00 kn	15.233	40,18	14.294	38,38	14.174	38,24
3.000,01 do 4.000,00 kn	6.226	16,42	7.606	20,42	8.192	22,10
preko 4.000,00 kn	1.929	5,09	2.557	6,87	2.915	7,87
UKUPNO	37.911	100,00	37.242	100,00	37.064	100,00

IZVOR: HZMIO obrazac OS-13 Mjesečno izvješće o korisnicima mirovina i visini mirovina za lipanj 2005., rujan 2006. i kolovoz 2007. godine za Grad Rijeku

Analizom broja umirovljenika prema visini mirovina uočava se da je postotak umirovljenika u određenoj grupi u odnosu na ukupan broj umirovljenika na razini 2006. godine. Uočava se veće smanjenje broja korisnika u grupi od 1.500,00 do 2.000,00 kn za 10,8%, te povećanje u grupi od 3.000,00 do 4.000,00 kn za 7,7%, te u grupi preko 4.000,00 kn za 14,0%.

KORISNICI SOCIJALNE SKRBI

Socijalna skrb predstavlja djelatnost od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Njome se osigurava i ostvaruje **pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba** (npr. hrana, mjesto stanovanja i sl.) **socijalno ugroženih, nemoćnih i drugih osoba**, koje one same ili uz pomoć članova obitelji ne mogu zadovoljiti zbog nepovoljnih osobnih, gospodarskih, socijalnih i drugih okolnosti (npr. bolest, radna nesposobnost, nezaposlenost i sl.).

Sredstva za obavljanje djelatnosti i ostvarivanje prava socijalne skrbi utvrđenih *Zakonom o socijalnoj skrbi* osigurava Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Djelatnost socijalne skrbi obavljaju centri za socijalnu skrb i druge ustanove socijalne skrbi te upravna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Prema podacima Centra za socijalnu skrb Rijeka (područje bivše općine Rijeka) broj korisnika pomoći za uzdržavanje na dan 31.07.2007. godine iznosio je 1.500 osoba odnosno 515 samca i 351 obitelj. U odnosu na isto vrijeme prošle godine, kada je bilo 1.685 korisnika, broj korisnika pomoći za uzdržavanje smanjio se za 11,0%.

Doplatak za pomoć i njegu prima ukupno 2.756 osoba, a osobnu invalidninu 839 osoba.

KORISNICI SOCIJALNOG PROGRAMA GRADA RIJEKE

U okviru gradskog socijalnog programa građani mogu dobiti pomoć za podmirenje troškova stanovanja, troškova prehrane, troškova prijevoza, troškova smještaja u institucije, troškova izvaninstitucionalne zaštite, različite jednokratne potpore i mjesečnu novčanu pomoć za umirovljenike.

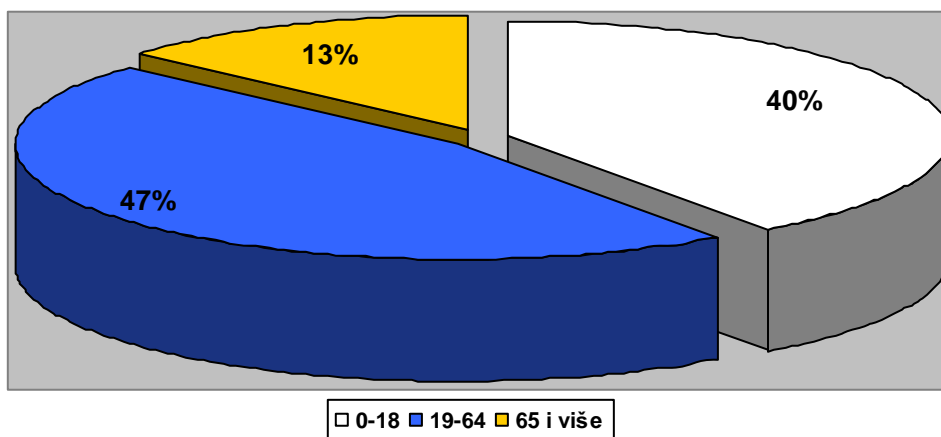
Prava iz socijalne skrbi mogu ostvariti korisnici koji ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta: socijalni uvjet, uvjet prihoda, posebni uvjet, uvjet korištenja doplatka za djecu, uvjet darivanja krvi ili uvjet tjelesnog oštećenja.

Valja istaknuti da je u okviru Socijalnog programa Grada Rijeke najveći broj oblika pomoći namijenjen korisnicima koji se nalaze u državnoj skrbi jer se radi o socijalno najugroženijoj skupini stanovništva.

U prvih šest mjeseci ove godine različite oblike pomoći u okviru Socijalnog programa Grada Rijeke koristilo je ukupno 10.693 korisnika (pojedinci i kućanstva). Ovi podaci ne mogu se usporediti s podacima za isto razdoblje prethodne godine zbog izmjena u načinu evidentiranja korisnika.

S obzirom na osnovne demografske karakteristike, 47,4% nositelja prava je muškog, a 52,6% ženskog spola. Njihova dob kreće se od nekoliko mjeseci života do 99 godina starosti, a prosječna životna dob iznosi 35,5 godina.

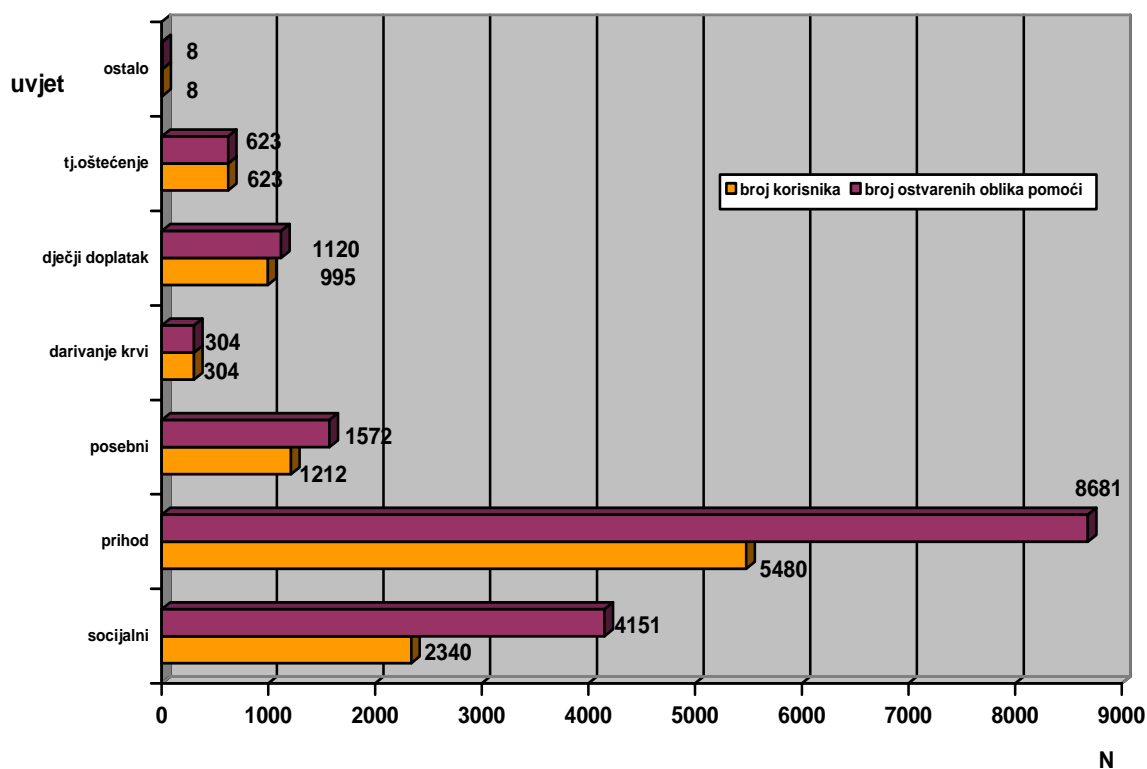
Grafikon 1. Korisnici s obzirom na dobnu skupinu

Izvor: Grad Rijeka

Slijedi prikaz broja korisnika i broja ostvarenih oblika pomoći prema osnovnim uvjetima za njihovo dobivanje.

Grafikon 2. Broj korisnika i ostvarenih oblika pomoći prema uvjetu za dobivanje pomoći

Izvor: Grad Rijeka

Putem Socijalnog programa Grada Rijeke, korisnicima se omogućuje ostvarenje prava na 24 različita oblika pomoći.

U lipnju 2007. korisnici (obitelji i pojedinci) ostvarili su ukupno 16.507 prava na različite oblike pomoći (u prosjeku 1,5 po korisniku).

Tablica 5. Podmirenje troškova stanovanja kućanstvima i druga prava

PODMIRENJE TROŠKOVA STANOVANJA KUĆANSTVIMA (zakonska obveza)	
OBLIK POMOĆI	BROJ OSTVARENIH OBLIKA POMOĆI
Najamnina	334
Komunalna naknada	471
Električna energija	167
Plin	551
Centralno grijanje	398
Voda i odvodnja	1.928
Odvoz smeća	1.930
Podstanarina	417
DRUGA PRAVA (prema Odluci o socijalnoj skrbi Grada Rijeke)	
OBLIK POMOĆI	BROJ OSTVARENIH OBLIKA POMOĆI
Javni gradski prijevoz	4.759
Prehrana dojenčadi	124
Marenda u osnovnim školama	2.342
Prehrana u produženom boravku	633
Pučka kuhinja	360 (broj odobrenih obroka iznosi 676)
Ručak za umirovljenike	88
Smještaj u jaslice i vrtiće	1.195
Smještaj u Psihijatrijsku bolnicu Lopača	32
Pomoć i njega u kući	66
Poklon bon za novorođenčad *	9
Pogrebne usluge	3
Mjesečna potpora umirovljenicima (100,00 kn)	698

Izvor: Grad Rijeka

Treba reći da je prethodnim prikazom obuhvaćen samo Socijalni program Grada Rijeke u užem smislu. Naime, Socijalnim programom Grada Rijeke, odnosno provedbom različitih programa i projekata partnerskih ustanova i udruga, štite se i druge socijalno posebno osjetljive skupine stanovništva: djeca i mladi, žene i obitelji (posebno žrtve nasilja u obitelji), osobe s invaliditetom, osobe starije životne dobi i stradalnici rata.

2.6. Populacijska politika Grada Rijeke

Populacijski rast u Gradu Rijeci ušao je u fazu stagnacije još početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća. Spomenuta kriza u privrednom sektoru odrazila se smanjenjem prirodnog prirasta stanovništva, koji od osamdesetih pa sve do danas bilježi postupni, ali i kontinuirani pad. Naime, u gradu Rijeci trend smanjivanja prirodnog prirasta započinje 1983. godine, a početkom devedesetih prošlog stoljeća taj se trend nastavlja te postaje negativan. Od 1991. broj umrlih nadmašio je broj rođenih, te od tada pa sve do danas grad Rijeka bilježi negativni prirodni prirast.

Razdoblje Domovinskog rata i tranzicije spomenutu je gospodarsku krizu dodatno produbilo, te dovelo do stanja ekonomske i egzistencijalne neizvjesnosti, određene *socijalne depresije*, koja je, nadalje, dodatno potpomogla nastavljanju negativnog trenda prirodnog prirasta, odnosno populacijskom odumiranju grada Rijeke i emigraciji stanovništva.

Dakle, migracije i smanjenje prirodnog prirasta uzrokovane spomenutim ekonomskim i društvenim fenomenima osamdesetih i devedesetih godina prošlog stoljeća dovele su do smanjenja ukupnog broja stanovnika grada Rijeke i stvorile novu i drugačiju demografsku sliku Rijeke.

Recentne demografske analize stanovništva pokazuju da je stanovništvo grada Rijeke poprilično staro (vidi Socijalna slika Grada Rijeke), što u budućoj perspektivi razvoja grada pretpostavlja i mnoge negativne gospodarske i socijalne trendove.

Analizirajući i objašnjavajući demografske pokazatelje te nudeći rješenja, demografi se slažu kako na području grada ne postoji populacijski (biološki) potencijal koji bi mogao osigurati pomlađivanje populacije. Sukladno tome demografi predlažu kako bi trebalo raditi u smjeru povećanja atraktivnosti grada, odnosno stvaranja povoljne i poticajne okoline koja bi osigurala mogućnost mlađoj populaciji za profesionalni i financijski prosperitet, odgovarajuće uvjete za razvoj socijalnih i kulturnih potreba, te nadasve osjećaj pozitivnog ozračja i infrastrukturnu osnovu za uzdizanje obitelji, podizanje i odgoj potomaka. Odnosno, demografi sugeriraju kako bi se povećanjem atraktivnosti pojedinih društvenih sfera u gradu te imigracijom mladih ljudi u grad demografska slika grada mogla bitno pomladiti, te tako mogle izbjeći moguće negativne nuspojave trenutnog stanja dobne strukture stanovništva.

Treba napomenuti da ovakva nepovoljna demografska situacija nije karakteristična samo za Grad Rijeku.

Obzirom na uočene demografske pravce razvoja mnoge zemlje uvode različite populacijske politike, od kojih se kao najuspješnije ističu populacijske politike Švedske i Francuske.

Populacijska politika, zapravo, predstavlja skup mjera i akcija, najčešće ugrađenih u pozitivna zakonska rješenja i provedbene akte, kojima država usmjerava razvoj vlastita stanovništva, njegovo brojčano kretanje, prostorni razmještaj, brojnost živorođenih i umrlih, a posredno usmjerava promjene u dobno-spolnim, socioekonomskim i obrazovnim strukturama stanovništva te strukturama obitelji, kućanstava, naselja, regija, kao i odnosa napučenosti urbanih i ruralnih prostora.

Krajem 2006. godine Hrvatski sabor donio je *Nacionalnu populacijsku politiku* čiji je temeljni cilj pomlađivanje i brojčani porast stanovništva u Hrvatskoj.

Mjere sadržane u *Nacionalnoj populacijskoj politici* dio su ukupnih nastojanja hrvatskoga društva za usmjeravanje kretanja stanovništva u željenom pravcu, imajući na umu da sve ono što činimo danas daje učinak kroz dvadeset do trideset godina. Ova spoznaja, kao i dosadašnje pojedinačne aktivnosti u otklanjanju negativnih migracijskih i natalitetnih kretanja, predstavljaju poticaj za osnaživanje ukupnih nastojanja u zaustavljanju uočenih i vrlo zabrinjavajućih demografskih procesa.

Grad Rijeka, u 2008. godini nastojat će implementirati sljedeće mjere populacijske politike:

- sustavno pratiti trendove prirodnog (natalitet/mortalitet) i mehaničkog (emigracija/imigracija) kretanja ili migracije stanovništva
- uvesti novu mjeru populacijske politike – novčana donacija za svu novorođenu djecu u skladu s mogućnostima proračuna
- nastaviti provoditi dosadašnje mjere populacijske politike:
  - poticanje stanogradnje u funkciji rješavanja stambenih problema mladih
  - izgradnja novog vrtića na Srdočima
  - stvaranje uvjeta za veći obuhvat djece predškolske dobi u dječjim vrtićima (izgradnjom novih vrtića, dogradnjom postojećih vrtića, poticanjem drugih osnivača za otvaranje predškolskih ustanova u privatnom vlasništvu i sufinanciranjem boravka djece u tim ustanovama)
  - zadržavanje utvrđene cijene za roditelje redovitog programa dječjeg vrtića uz utvrđena smanjenja mjesečnog iznosa cijene za drugo dijete za 30%, za treće dijete za 60%, za četvrto i svako sljedeće dijete za 100%
  - organiziranje smjenskog rada u vrtićima gdje za to postoji interes roditelja
  - stvaranje uvjeta da sve osnovne škole rade u jednoj smjeni
  - osiguravanje produženog boravka za učenike nižih razreda u svim osnovnim školama
- temeljem Odluke o Socijalnoj skrbi Grada Rijeke zadržati postojeće oblike pomoći za socijalno ugroženu kategoriju stanovništva:
  - poklon – bon za opremu novorođenčeta u iznosu od 1.000 kn
  - besplatno savjetovište u vezi prehrane i besplatna hrana za dojenčad (uz medicinsku indicaciju)
  - pomoć za smještaj u jaslice i vrtiće
  - poklon - bon za prvašice u iznosu od 200 kuna
  - pomoć za prehranu u produženom i cjelodnevnom boravku za učenike OŠ
  - besplatne školske knjige za učenike srednje škole
  - besplatan gradski prijevoz za učenike srednje škole i studente

Većinu navedenih mjera Grad Rijeka je provodio u prethodnom razdoblju bez obzira na nepostojanje nacionalne populacijske politike već kao brigu o demografskoj slici Grada Rijeke.

2.7. Grad Rijeka – partner u međunarodnim projektima

2.7.1. Rijeka – Zdravi grad

Program *Zdravi gradovi* provodi se u šest regija Svjetske zdravstvene organizacije, pa tako i europskoj regiji. Opći ili generalni cilj ovog globalnog pokreta poticanje je i obvezivanje lokalnih vlasti na rad na unapređenju zdravlja.

Više od 1.200 gradova iz tridesetak europskih zemalja na određeni je način vezano uz ovaj program, kroz različite nacionalne, regionalne ili druge mreže, a najnapredniji gradovi i kroz *Europsku mrežu zdravih gradova*.

Naime, da bi se (p)ostalo članom spomenute mreže potrebno je ispuniti prilično zahtjevne uvjete, koji se usto, svakih pet godina, odnosno prelaskom čitavog programa u novu fazu, obnavljaju. Treba napomenuti da svaka faza zapravo utvrđuje nove probleme, odnosno teme kojima se članice posvećuju i pokušavaju ih riješiti za vrijeme njena trajanja.

Grad Rijeka je od 1998. godine uključen u *Europsku mrežu zdravih gradova*, unutar koje od tada zajedno s drugim europskim gradovima prolazi kroz različite faze projekta u čijem je središtu tema zdravlja i sve ono što zdravlje određuje.

Trenutačno se projekt nalazi u četvrtoj fazi, koja je započela 2003. godine, a završit će, kako se planira, 2008. godine. Prioritetne teme te faze su promicanje zdravog starenja, zdravog urbanističkog planiranja, tjelesne aktivnosti i aktivnog života te uvođenje metode procjene utjecaja različitih programa, projekata i akcija na zdravlje građana. Uz to, svaki sudionik ove faze dužan se je intenzivnije posvetiti jednoj od spomenutih ključnih tema, u skladu sa svojim dosadašnjim iskustvima i specifičnim interesima, kroz rad u jednoj od podgrupa projekta vezanih uz navedena tematska područja. Svaki grad član je jedne od četiri podgrupe, a svaka podgrupa ima oko petnaest članica. Grad Rijeka izabrao je zdravo starenje kao temu kojom će posebno baviti.

Uz podatke prikupljene za potrebe izrade publikacije *50+ u Rijeci – Starimo li zdravo u Rijeci?*, tijekom 2008. godine analizirat će se podaci o subjektivnoj percepciji tjelesnog i mentalnog zdravlja te kvaliteti života starijih osoba, te utvrditi dodatne potrebe osoba starije dobi u vezi sa zdravstvenim i socijalnim potrebama ove populacije. Ti će podaci predstavljati polazište za izradu akcijskog plana zdravog starenja u gradu Rijeci za naredno četverogodišnje razdoblje.

Spomenuti gradski akcijski plan za promoviranje zdravog starenja, sadržavat će precizirane ciljeve, aktivnosti, njihove nositelje te vremenske rokove za njihovu realizaciju. Akcijski plan će biti usmjeren na sljedeća područja: tjelesno zdravlje; mentalno zdravlje/psihosocijalnu zaštitu; socijalnu zaštitu; obrazovanje i rad; uvjete stanovanja; mobilnost i pristupačnost; participiranje u društvenom životu i odlučivanju i informiranje građana. Akcijski plan izradit će članovi tematskih grupa i nadzorne grupe, imenovanih od strane Poglavarstva Grada Rijeke, uz pomoć stručnjaka – vanjskih suradnika.

Neke će se utvrđene potrebe starijih osoba u 2008. godini i nastojati u određenoj mjeri realizirati, sukladno financijskim i drugim mogućnostima. Radi se o proširivanju kapaciteta usluga trajnog smještaja starijih osoba, uvođenju potpuno novog oblika skrbi za starije osobe u našem gradu – organiziranog institucionalnog cjelodnevnog boravka za starije osobe. Usto, radit će se na povećanju dostupnosti klubova umirovljenicima i poboljšanju kvalitete aktivnosti koje se u njima odvijaju. Također, većem broju starijih građana, koji ujedno spadaju u socijalno najugroženiju skupinu stanovništva, omogućit će se dobivanje usluge pomoći i njege u kući, a povećat će se i iznos mjesečne novčane pomoći za ovu kategoriju starijih osoba.

U 2008. godini u okviru promoviranja tjelesne aktivnosti i aktivnog življenja nastavit će se s realizacijom ove godine pokrenutog projekta *Riječke šetnice*. Uređenjem Riječkih šetnica građani Rijeke dobit će znatno veće mogućnosti aktivnog provođenja slobodnog vremena, što dijelom podrazumijeva i unapređenje vlastitog zdravlja jednog od temeljnih ciljeva projekta.

Također, od Grada se tijekom 2008. godine očekuje prisustvovanje poslovnim sastancima, sastancima tematskih grupa i sastancima gradonačelnika gradova sudionika te ispunjavanje svih drugih projektnih obveza (provedba zajedničkog godišnjeg akcijskog plana svih gradova sudionika, podnošenje godišnjeg izvješća, eksplicitna podrška političara, dionika i ključnih donosioca odluka u drugim strateški važnim područjima, osiguranje adekvatnih i održivih tehničkih, administrativnih i financijskih sredstava za nadzor, upravljanje i vrednovanje projekta).

Projekt će se tijekom 2008. godine promovirati, kao i do sada, kroz sve promidžbene aktivnosti (tiskane materijale, tiskovne konferencije, okrugle stolove) vezane uz djelatnost Odjela gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrbi, odnosno njegovih partnera u provedbi gradskog socijalnog programa i programa psihosocijalne zaštite i zaštite zdravlja građana, naglašavajući time širu definiciju zdravlja i važnost projekta za grad.

Na kraju treba istaknuti da projekt Rijeka – zdravi grad, osim što izravno doprinosi lokalnoj zajednici ima svoju važnost i ugled u državnim okvirima, gdje služi kao pozitivan model drugim gradovima, posebice onima uključenima u Hrvatsku mrežu zdravih gradova.

Na međunarodnoj razini, projekt nas promovira kao grad u kojem se nastoji građanima osigurati zdrav i kvalitetan život i zasigurno doprinosi široj prepoznatljivosti našeg grada.

2.7.2. Projekti u suradnji s partnerima iz Europske unije

Grad Rijeka već duži niz godina uspješno radi na niz međunarodnih projekata u suradnji sa inozemnim partnerima. Od suradnje na poljima edukacije, prometa, kulture, komunalne infrastrukture, informatičko-komunikacijskih tehnologija i održivog razvoja trenutno je Grad uključen u četrnaest projekata, koji su opisani dalje u tekstu.

Radi još intenzivnijeg uključenja u međunarodne projekte, Grad Rijeka je zajedno sa 20-ak partnera iz Republike Hrvatske ušao u projekt "**Ured hrvatskih regija u Bruxelles-u**".

Značaj uključenja Grada Rijeka u ovaj projekt je višestruk, od mogućnosti pristupa organizacijama koje su od ključnog značaja za regionalni razvoj, informiranja o natječajima na razini programa zajednice, do suradnje na projektima s drugim gradovima i regijama koji imaju svoja predstavništva u Bruxellesu.

Dugoročni ciljevi uključenja Grada Rijeka u ovaj projekt su prezentacija Grada u međunarodnim okvirima, posebno gradskih razvojnih projekata, te pronalazak inozemnih partnera spremnih kako za uključenje u razvojne projekte Grada, tako i za investiranje u riječko gospodarstvo.

U sklopu ciljanih aktivnosti Grada, uključenje je i društava u vlasništvu Grada u korištenje usluga Ureda, kao pomoć u pripremi za nastup na zajedničkom europskom tržištu. Odjel gradske uprave za poduzetništvo koordinator je rada između Ureda u Bruxellesu, upravnih tijela Grada, gradskih komunalnih i trgovačkih društava i ustanova.

Grad Rijeka uključen je u više projekata i programa koji se financiraju putem ili u suradnji sa partnerima iz Europske unije, od kojih su najznačajniji:

- SVIMA JEDNAKO – projekt je koji ima za cilj socijalizaciju i senzibilizaciju djece socijalnog i zdravstvenog statusa kroz realizaciju obrazovnog informatičkog i kreativnog programa. Grad Rijeka (Odjel gradske uprave za sport i tehničku kulturu) se u projektu javlja kao partner, dok je nositelj projekta Centar tehničke kulture Rijeka. Projekt "Svima jednako" financiran je sredstvima Europske komisije u okviru CARDS 2002. godine "Pružanje socijalnih usluga od strane neprofitnog sektora".
- ADRIA.T.I.C.A. – projekt čiji su nositelj Marche regija, Italija, za cilj ima povećanje uspješnosti prometnog sustava u području Jadrana, razvoj eko. sustava poboljšanjem pristupa prometnom sistemu. Projekt je financiran sredstvima iz programa INTERREG II B. Partner na projektu Grad Rijeka ima zadatke u smislu:
  - verifikacije infrastrukturnih i strateških rješenja te pravno-ekonomske izvedivosti,
  - uspostavljanja modela transporta kroz uključivanje privatnog kapitala u realizaciju javnih poslova definiranje modela upravljanja službama i infrastrukturom.
- JAČANJE LOKALNIH KAPACITETA U PGŽ I GRADU RIJECI – cilj projekta čiji je nositelj Udruga SMART, Rijeka a financiran iz programa CARDS 2002., je razvijanje mehanizama i kapaciteta regionalnih i lokalnih institucija potrebnih za uspješno korištenje programa EU. Partner na projektu Grad Rijeka ima zadaće: provođenje edukacija, uspostavljanje mjesta za razmjenu informacija i izradu publikacije o primjerima najbolje prakse o projektima iz programa EU.

- SAWWATACA SEWERAGE AND WATER TREATMENT IN ADRIATIC COASTAL AREA – projekt je unapređenja i usklađenja politike i aktivnosti na dogradnji postojećeg sustava zbrinjavanja otpadnih voda u gradovima i naseljima duž obale Jadrana. Nositelj projekta je Grad Rimini, Italija dok je Grad Rijeka kao partner zadužen za: prikupljanje, te analiza podataka o zbrinjavanju i obradi otpadnih voda ; organizaciju radionica; stvaranje Master plana integralnih načela u zbrinjavanju otpadnih voda; kreiranje web stranice; te izradu komunikacijskog plana. Projekt je financiran sredstvima iz programa INTERREG IIIB.
- SEAS – projekt koji se financira sredstvima Europske kulturne fondacije, Europske komisije i Srednje- europske inicijative ima za cilj postavljanje modela funkcioniranja budućeg kulturnog centra. Nositelj projekta je Udruga Drugo more, Rijeka, dok je uloga Grada Rijeke kao partnera Financijska i tehnička podrška; organizacija konferencije CityScape posvećena urbanoj revitalizaciji i simulacija kulturnog centra.
- GE.RI.T. – je projekt suradnje Genove i Rijeke na razvoju i primjeni novih informatičko-komunikacijskih tehnologija u funkciji pružanja usluga građanima i poduzetnicima korisnicima Portala Grada Rijeke. Nakon projekta E-MuniS (Gradski informacijski servisi) Grad Rijeka se u ovom projektu financiranom sredstvima Ministarstva proizvodnih aktivnosti Republike Italije javlja kao partner sa zadatkom razvijanja modela prenošenja tehnoloških, znanstvenih, organizacijskih, obrazovnih i kulturnih postignuća.
- ADRIATIC ACTION PLAN 2020 – projekt je razvoja međunarodnih instrumenata za revitalizaciju i integraciju Jadransko-jonskog područja razmjenom najbolje lokalne prakse te definiranjem prakse za jadranski održiv razvoj. Zadatak Grada Rijeke kao partnera zajedno sa Regionalnom razvojnom agencijom Porin, primjena je lokalnog održivog razvoja i izrada izvješća, te organizacija stručnih radionica. Projekt se financira iz sredstava programa INTERREG IIIC.
- VISTORIA – cilj projekta osnivanje je trajnog partnerstva za problematiku povijesnih krajolika Europe (izrada i realizacija procedure za pridavanje odgovarajućih vrijednosti povijesnom krajoliku, izrada komunikacijske strategije...). Nositelj projekta koji se financira iz programa INTERREG IIIC je Federation of Museums of the Community of Valencia, Španjolska. Jedan od partnera je Grad Rijeka koji uz Regionalnu razvojnu agenciju Porin ima zadatak senzibiliziranja stanovnika Hrvatske na pojam povijesnog krajolika i korištenje elemenata krajolika, kao kapitala koji može polučiti elemente ekonomskog rasta u perspektivi trajnog razvoja.

U nastavku se daje pregled svih projekata Grada Rijeke sufinanciranih od strane fondova i partnera iz EU.

Tablica 1. GRAD RIJEKA - Projekti financirani sredstvima EU

Naziv projekta	Iznos (EUR)	Cilj	Uloga Grada Rijeke	Izvor financiranja	Vrijeme
<p>SVIMA JEDNAKO</p> <p>Nositelj projekta Centar tehničke kulture Rijeka</p>	96.650	Socijalizacija i senzibilizacija djece socijalnog i zdravstvenog statusa kroz realizaciju obrazovnog informatičkog i kreativnog programa	PARTNER tehnička i financijska podrška (izgradnja pristupne rampe)	CARDS 2002	2005 godina trajanje: 18 mjeseci
<p>ADRIA.T.I.C.A.</p> <p>Nositelj projekta Marche regija, Italija</p>	2.250.000	Povećanje uspješnosti prometnog sustava u području Jadrana, razvoj ekonomskogsustava poboljšanjem pristupa prometnom sistemu	PARTNER -verifikacija infrastrukturnih i strateških rješenja te pravno-ekonomske izvedivosti -uspostavljanje modela transporta kroz uključivanje privatnog kapitala u realizaciju javnih poslova definiranje modela upravljanja službama i infrastrukturom	INTERREG II B	2005 godina trajanje: 36 mjeseci
<p>Jačanje lokalnih kapaciteta u PGŽ i Gradu Rijeci</p> <p>Nositelj projekta Udruga SMART, Rijeka</p>	45.000	Razvijanje mehanizama i kapaciteta regionalnih i lokalnih institucija potrebnih za uspješno korištenje programa EU	PARTNER Provođenje edukacija, uspostavljanje mjesta za razmjenu informacija, izrada publikacije o primjerima najbolje prakse o projektima iz programa EU	CARDS 2002	2005 godina trajanje: 12 mjeseci
<p>SAWWATACA SEWERAGE AND WATER TREATMENT IN ADRIATIC COASTAL AREA</p> <p>Nositelj projekta Grad Rimini, Italija</p>	98.000	Unaprjeđenje i usklađenje politike i aktivnosti na dogradnji postojećeg sustava zbrinjavanja otpadnih voda u gradovima i naseljima duž obale Jadrana	PARTNER Prikupljanje, te analiza podataka o zbrinjavanju i obradi otpadnih voda ; organizacija radionica; stvaranje Master plana integralnih načela u zbrinjavanju otpadnih voda; kreiranje web stranice; izrada komunikacijskog plana	INTERREG IIIB	2003 godina trajanje: 36 mjeseci
<p>SEAS</p> <p>Nositelj projekta Udruga Drugo more, Rijeka</p>	100.000	Postavljanje modela funkcioniranja budućeg kulturnog centra	PARTNER Financijska i tehnička podrška; organizacija konferencije CityScape posvećena urbanoj revitalizaciji i simulacija kulturnog centra	Europska kulturna fondacija, Europska komisija, Srednje-europska inicijativa	2005 godina trajanje: 12 mjeseci

GE.R.I.T.	93.037	Suradnja Genove i Rijeke na razvoju i primjeni novih informatičko-komunikacijskih tehnologija u funkciji pružanja usluga građanima i poduzetnicima Portala Grada Rijeke	PARTNER Razvijanje modela prenošenja tehnoloških, znanstvenih, organizacijskih, obrazovnih i kulturnih postignuća	Ministarstvo proizvodnih aktivnosti Republike Italije	2004 godina trajanje: 24 mjeseca
Nacionalna ISPA strategija Nositelj projekta Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	120.787	Izrada nacrt Nacionalne ISPA strategije koja obuhvaća sektore vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, gospodarenja otpadom i zaštite zraka.	PARTNER Priprema i uključivanje u Nacionalnu ISPA strategiju tri projekta s područja PGŽ i to: Otvaranje novog centra za gospodarenje otpadom Mariščina, Sanacija i zatvaranje odlagališta komunalnog otpada Viševac te Sanacija i zatvaranje jame Sovjak	ISPA predpristupni fond EU	2004 godina trajanje: 72 mjeseca
Adriatic Action Plan 2020 Nositelj projekta Brad Ancona, Italija	835.000	Razvoj međunarodnih instrumenata za revitalizaciju i integraciju Jadransko-jonskog područja razmjenom najbolje lokalne prakse te definiranjem prakse za jadranski održiv razvoj	PARTNER uz Regionalnu razvojnu agenciju Porin Primjena lokalnog održivog razvoja i izrada izvješća, te organizacija stručnih radionica	INTERREG IIIC	2003 godina trajanje: 36 mjeseci
S I M C A Nositelj projekta Universita di Bari, Italija	2.186.604	Definiranje nove strategije održivog i multifunkcionalnog ruralnog razvoja bazirane na razvoju ekološke poljoprivrede	PARTNER uz Regionalnu razvojnu agenciju Porin - edukacija ljudskih potencijala, sudjelovanje na izradi zajedničke baze znanja i uspostavljanje komunikacijske transnacionalne mreže za poljoprivredu i ruralni razvoj, razmjena najbolje prakse	INTERREG IIIB	2004 godina trajanje: 24 mjeseca
V I S T O R I A Nositelj projekta Španjolska	1.585.000	Osnivanje trajnog partnerstva za problematiku povijesnih krajolika Europe (izrada i realizacija procedure za pridavanje odgovarajućih vrijednosti povijesnom krajoliku)	PARTNER uz Regionalnu razvojnu agenciju Porin - senzibiliziranje stanovnika Hrvatske na pojam povijesnog krajolika i korištenje elemenata krajolika kao kapitala)	INTERREG IIIC	2005 godina trajanje: 24 mjeseca

PHARE 2005 SUPERSIZE EUROPE Istarska županija	64.868	podržati buduće proširenje EU razvijanjem snažnog i kontinuiranog dijaloga između dionika civilnoga društva s naglaskom na srednjoškolce; razvijanje debate u srednjim školama Istarske i PG županije te izrada promidžbenih materijala na tu temu	Suradnik – koordinacija srednjih škola u PGŽ te sudjelovanje na sastancima i konferenciji koja će se održati na tu temu	PHARE 2005	12 mjeseci 2007/2008
Building framework for Institutional Volunteering	107.659	Usvajanje sistematičnog pristupa planiranju i implementaciji volonterskih politika/akcija u institucijama koje pružaju socijalne usluge a u skladu s konceptom cjeloživotnog učenja i primjerima najbolje prakse zemalja EU.	sudjelovanje u pružanju tehničke i logističke podrške, sudjelovanje u radu stručnog promotivnog tima	CARDS 2004. "Pružanje socijalnih usluga od strane neprofitnog sektora"	24 mjeseca 2007/2009

Izvor: Ured Grada Rijeke

Nastavak i intenziviranje aktivnosti u svrhu prilagodbe Grada Rijeke standardima Europske Unije, te kontinuirano sudjelovanje u projektima financiranih sredstvima EU, koji se značajno povećava tijekom posljednjih godina.

Osmišljavanje i priprema projekata financiranih sredstvima EU iz područja zaštite ljudskih prava, ostvarivanja prava nacionalnih manjina, unapređenja postojeće međunarodne suradnje, kao i daljnjeg unapređenja partnerskog odnosa Grada Rijeke i civilnoga sektora.

Regionalna razvojna agencija Porin d.o.o. provodi niz projekata koji imaju međunarodni karakter i koji su financirani iz raznih EU fondova ili fondova zemalja članica. U nastavku navodimo projekte koji su u fazi implementacije te one koji su pred potpisivanjem Ugovora sa središnjom ugovaračkom jedinicom, odnosno Ministarstvom financija.

U Splitu je, 20. lipnja 2007. godine, pokrenuta inicijativa šest regionalnih razvojnih agencija županija Jadranske statističke regije sa svrhom zajedničke suradnje na regionalnom razvoju, razmjeni iskustava i stvaranju novih projekata.

Novoosnovana Koordinacija će djelovati pod nazivom Razvojne agencije Jadrana-RAJ, a čije članice su Istarska razvojna agencija d.o.o. iz Pule, Regionalna razvojna agencija PORIN d.o.o. iz Rijeke, Razvojna agencija Zadarske županije d.o.o. iz Zadra, Regionalna razvojna agencija Šibensko-kninske županije d.o.o. iz Šibenika, Regionalna razvojna agencija Splitsko-dalmatinske županije d.o.o. iz Splita, Regionalna razvojna agencija Dubrovačko-neretvanske županije d.o.o. iz Dubrovnika. U Zadarskoj županiji je, 24. srpnja 2007. godine održan sastanak Koordinacije Razvojnih agencija Jadrana-RAJ. Raspravljalo se i o Zakonu o regionalnom razvoju koji bi trebao odrediti strategiju Razvojnih agencija te je zaključeno da bi Razvojne agencije trebale sudjelovati u izradi novog Zakona o regionalnom razvoju.

Na sastanku je potpisan i sporazum Koordinacije Razvojnih agencija Jadrana – RAJ čiji predmet je uspostavljanje i razvijanje trajne suradnje posebno na području:

- Uspostavljanja mrežnog sustava razvoja Jadranske regije,
- Uzajamnog pružanja znanstvenih, stručnih, poslovnih i organizacijskih usluga radi poboljšanja ukupne efikasnosti i uspješnosti poslovanja razvojnih agencija i njihovih županija;
- Razmjene svih relevantnih informacija o mogućnostima unapređivanja međusobnih poslovnih odnosa i suradnje;
- Zajedničkom nastupanju u međunarodnim projektima,
- Promoviranju Jadranske regije, županija i razvojnih agencija i jačanje prekogranične suradnje
- Širenje mreže za povezivanje razvojnih agencija zemalja članica Jadranske euro regije,
- Realizacija tematskih istraživanja;
- Organiziranja seminara, radionica, okruglih stolova, konferencija i edukativnih programa;
- Drugih oblika poslovne suradnje u djelatnostima i interesa članica Koordinacije RAJ-a.

Projekti koje provode RRA Porin su pred potpisivanjem Ugovora navedeni su tablici 2, a sadrže visinu sredstava cjelokupnog projekta, te udio koji je dobiven po navedenim izvorima financiranja do određene visine ukupnog projekta.

Naime, bespovratna sredstva (tzv. grant) nisu nikada 100% traženog iznosa. Također, navedena je visina sredstava koja se po svakom projektu trebaju osigurati kao vlastita. Takva sredstva čine udio u ukupnoj visini projekta i mogu se dobiti od domaćih institucija ili iz vlastitih izvora uključene institucije za pokrivanje onih troškova projekta koje se ne priznaju od strane darovatelja, odnosno ne čine dio bespovratnih sredstava.

Tablica 2. Regionalna razvojna agencija Porin – rekapitulacija vrijednosti projekata i traženih sredstava

R. br.	Naziv projekta	Ukupna vrijednost projekta (u EUR)	Udio RRA (u EUR)	Tražena sredstva od PGŽ (u HRK)
1	REGINA - CARDS 2003	106.713,00	80.000,00	141.000,00
2	VISTORIA - Interreg IIIC	1.630.000,00	3.650,00	15.000,00
3	CORIN - FW6	564.680,00	58.480,00	95.770,50
4	ZONET - Interreg IIIA	252.796,60	38.617,85	95.848,70
5	HERITAGE - Interreg IIIA	119.933,74	108.686,01	184.896,40
6	BIODIZEL-PHARE	178.358,00	PGŽ. 17.212,00	130.000,00
	UKUPNO	2.852.481,34	306.245,86	662.515,65 €90.755,57

Izvor: Regionalna razvojna agencija Porin

Također, intenziviranje aktivnosti za pripremu korištenja predpristupnih fondova EU (ISPA, PHARE, SAPARD odnosno IPA od 2008. godine) provodi se i kontinuiranom edukacijom djelatnika Grada Rijeke s naglaskom na područje europskih integracija, engleskog jezika i informatike.

RRA Porin je poduzela niz aktivnosti u pripremi dokumenata potrebnih za prijavu projekata koji je usmjeren na provedbu strategije EU vezane uz sigurnost opskrbe energijom baziran na obnovljivim izvorima i štednji energije. Program EU se sastoji od niza definiranih kriterija, a trenutno je raspisan natječaj za sudjelovanje na IEE programu za 2007. godinu u sklopu kojeg je dostupno ukupno 57 milijuna Eura za projekte na području energetike. Obavljeni su razgovori s potencijalnim partnerima projekata i to s Institutom Hrvoje Požar, nadležnim ministarstvom (MINGORP-om – sektorom za energetiku), Gradom Rijeka, Tehničkim fakultetom u Rijeci, te tvrtkama Energo, Dioki i HEP. Prijedlog je da buduća agencija nosi naziv Regionalna Energetska Agencija Kvarner d.o.o. ili skraćeno **REA Kvarner**.

Primorsko-goranska županija je u fazi usvajanja Regionalnog operativnog programa PGŽ (ROP), a iduće godine kreće se u primjenu mjera i aktivnosti predloženih u tom dokumentu koji je temelj za kandidiranje lokalnih i regionalnih projekata za predpristupne fondove EU. ROP je instrument regionalnog razvoja sa ciljem olakšavanja održivog gospodarskog i društvenog razvoja jedne županije. Svrha izrade ovog važnog dokumenta je priprema projekata za prihvaćanje, traženje izvora sredstava za njihovu primjenu i praćenje provedbe.

U vezi navedenim, treba istaći da je Grad Rijeka aktivno sudjelovao u izradi ROP-a kojeg je izradila Regionalna razvojna agencija Porin. Upravo je ROP temeljni dokument za nominiranje gradskih i županijskih projekata za financiranje iz strukturnih fondova Europske unije.

2.8. Grad Rijeka – utjecaj na društveni razvoj

Grad Rijeka će u 2008. godini ustrajati na daljnjoj decentralizaciji.

Kao aktivni sudionik u Savezu gradova, Grad Rijeka će u Odboru za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu Sabora Republike Hrvatske i u Povjerenstvu Vlade RH za decentralizaciju nastojat će da najavljene reforme što prije sažive u praksi. Također, u planu je aktivno uključivanje Grada Rijeke u rad nove Akademije lokalne samouprave.

Grad Rijeka i nadalje će intenzivno surađivati sa udrugama i vijećima nacionalnih manjina s ciljem očuvanja duha razumijevanja i tolerancije te afirmacije Grada Rijeke kao multietničkog i multikulturalnog grada.

Nakon osiguravanja uvjeta za rad i sustavnog financiranja vijeća nacionalnih manjina nastavak unapređenja suradnje sa vijećima na način da vijeća nacionalnih manjina budu prihvaćena kao relevantni partneri prilikom donošenja odluka koje se odnose na ostvarivanje prava nacionalnih manjina, a sve u skladu sa ciljem ostvarenja zadaće iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Kontinuirana suradnja s nevladinim, neprofitnim organizacijama s ciljem daljnjeg unapređenja civilnoga društva te poboljšanja kvalitete života i razvoja filantropije u gradu Rijeci s naglaskom na daljnjoj implementaciji "Povelje o suradnji Grada Rijeke i neprofitnog, nevladinog sektora".

Grad Rijeka je uveo pojedinačne Programe financiranja udruga građana putem javno objavljenih natječaja za financiranje onih udruga čiji će se programi vrednovati kao najbolji. Nadalje, Grad Rijeka predviđa nastavak financiranja aktivnosti, projekata i programa udruga građana u okviru osmišljenih Programa financiranja i to: godišnjeg Natječaja Grada Rijeke za veće potpore te Otvorenog natječaja za male potpore Grada Rijeke.

3. SMJERNICE ZA PLANIRANJE PRORAČUNA GRADA RIJEKE ZA 2008. GODINU

3.1. Osnove za izradu proračuna

Zakonom o proračunu ("Narodne novine" broj 96/03) kao temeljnim aktom javnih financija propisan je sadržaj i metodologija za izradu proračuna i financijskih planova korisnika proračuna.

Proračun jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je akt u kojem se procjenjuju prihodi/primici i utvrđuju rashodi/izdaci i koji omogućava financiranje poslova i programa koje izvršavaju upravna tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave radi ostvarivanja javnih potreba i prava građana koja se temeljem zakonskih propisa financiraju iz javnih prihoda.

Prema Zakonu o proračunu, planiranje i izrada proračuna temelji se na Smjernicama Vlade Republike Hrvatske o makroekonomskoj i fiskalnoj politici za trogodišnje razdoblje, Uputama Ministarstva financija za izradu Državnog proračuna i za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLP(R)) za trogodišnje razdoblje i na Smjernicama poglavarstva JLP(R) za naredno razdoblje.

Prema dobivenim smjernicama i uputama, upravni odjel za financije u suradnji s drugim upravnim odjelima planira ostvarenje prihoda i okvirni rast rashoda korisnika proračuna temeljem prioriteta. Upravni odjel za financije izrađuje upute za izradu financijskog plana korisnika i proračuna s modelima i okvirnim iznosima te ih dostavlja nadležnim odjelima.

Nakon što odjeli gradske uprave dostave prijedloge financijskih planova (zajednički prijedlog financijskog plana nadležnog odjela i korisnika proračuna), odjel za financije izrađuje nacrt prijedloga proračuna za sljedeću godinu i projekciju proračunske potrošnje za sljedeće dvije godine s obrazloženjima, te ih dostavlja na razmatranje i usvajanje poglavarstvu i gradskom vijeću.

Proračun mora biti uravnotežen – ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke. Svi prihodi i primici i svi rashodi i izdaci iskazuju se u proračunu u punom iznosu tj. na bruto načelu.

U proračunu se planiraju svi prihodi i primici, te rashodi i izdaci, koji se raspoređuju po programima, ekonomskoj i funkcijskoj klasifikaciji s jasnom organizacijskom strukturom.

U proračunu su sadržani i obvezno konsolidirani planovi svih proračunskih korisnika izrađeni po programima, koji su usklađeni s proračunom i važećim posebnim zakonima.

3.2. Osnovni pokazatelji ekonomske i fiskalne politike Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2008.–2010.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnje razdoblje su dokument kojim Vlada Republike Hrvatske definira smjer fiskalne politike RH u srednjeročnom razdoblju. Smjernice ekonomske i fiskalne politike prvi su korak u procesu planiranja proračuna jer daju realne ekonomske i fiskalne pretpostavke na kojima počiva dalja izrada proračuna.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2008.-2010. godine usvojene su na sjednici Vlade Republike Hrvatske 2. kolovoza 2007. godine i sadržavaju pretpostavke društvenoga i gospodarskog razvoja za proračunsku godinu i za sljedeće dvije godine te osnovne pokazatelje fiskalne i ekonomske politike RH u navedenom razdoblju.

U nastavku se daju **elementi iz Smjernica Vlade Republike Hrvatske** o makroekonomskoj i fiskalnoj politici, koji se odnose na makroekonomske projekcije i na osnovne smjernice fiskalne politike za razdoblje 2008.-2010. godine.

Tablica 1. Projekcije osnovnih makroekonomskih pokazatelja Republike Hrvatske za sljedeće trogodišnje razdoblje

	2007p	2008p	2009p	2010p
Bruto domaći proizvod, milijuni HRK	273.705	298.566	327.262	360.213
BDP per capita, u HRK	61.659	67.260	73.724	81.147
BDP per capita, u EUR	8.412	9.185	10.068	11.081
Bruto domaći proizvod, realni rast	6,0	6,1	6,5	7,0
Realni rast pojedinih komponenti BDP-a:				
Osobna potrošnja	5,8	5,6	5,3	5,3
Državna potrošnja	3,7	1,8	1,1	1,2
Investicije	8,1	7,9	7,6	7,3
Izvoz roba i usluga	7,9	8,2	9,0	10,0
Uvoz roba i usluga	7,0	6,7	6,3	6,3
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	2,3	2,2	2,2	2,2
Anketna stopa nezaposlenosti, godišnji prosjek	9,7	8,6	7,4	6,9
Saldo tekućeg računa platne bilance, udio u BDP-u	-8,1	-7,9	-7,4	-7,0
Inozemni dug, udio u BDP-u (%), kraj razdoblja	86,1	85,8	84,6	83,5
Deficit opće države, udio u BDP-u	-2,6	-2,3	-1,4	-0,5

Izvor: Ministarstva financija

Napomena: (p) Projekcije

- Sukladno predviđenom gospodarskom rastu, osnovna karakteristika makroekonomskih projekcija do 2010. godine jest ubrzanje realnog rasta bruto domaćeg proizvoda s 6,1% u 2008. na 7,0% u 2010. godini. Očekuje se povećanje bruto domaćeg proizvoda s cca 9.100 eura u 2008. godini na cca 11.000 eura u 2010. godini.

- Projekcija ubrzanja gospodarskog rasta u 2008. godini temelji se na pozitivnim ostvarenjima u ovoj godini, dok se u 2009. i 2010. godini očekuje snažnije ubrzanje gospodarskog rasta zbog očekivanog članstva u Europskoj uniji koja će dati potporu gospodarskoj aktivnosti u Hrvatskoj te daljnjeg provođenja strukturnih reformi, smanjenja fiskalnog deficita, poboljšanja poslovne klime i jačanja privatnog sektora.
- Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena projicirana je na 2,3% u 2007. godini, te 2,2% u razdoblju od 2008.-2010. godine.
- Projekcija zaposlenosti i pripadajuće smanjenje nezaposlenosti prati ubrzanje gospodarske aktivnosti, pa se očekuje smanjenje anketne stope nezaposlenosti na ispod 10% u 2007. godini te daljnje smanjenje na 6,9% u 2010. godini.
- Planira se znatno smanjenje deficita opće države u bruto domaćem proizvodu sa 2,6% u 2007., na 2,3% u 2008. g., na 1,4 % u 2009. g., dok bi u 2010. godini deficit iznosio 0,5% od BDP-a. Kao rezultat takvih kretanja u državnom deficitu trebalo bi doći do usporavanja rasta javnog duga.
- Smanjivanje razine deficita opće države biti će pod utjecajem smanjivanja razina deficita državnog proračuna i izvanproračunskih korisnika. U cijelom srednjoročnom razdoblju, deficit jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kretati će se na razini 0,3% BDP-a.

3.3. Odrednice prihoda i primitaka

Procjena prihoda treba se zasnivati na zakonima i drugim propisima koji uređuju izvore i vrste prihoda i primitaka proračuna na razini jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pokazateljima makroekonomske politike, ostvarenju prihoda u prethodnoj godini, procjeni ostvarenja u tekućoj godini te na realnim mogućnostima naplate prihoda.

U nastavku se daju projekcije rasta najznačajnijih prihoda proračuna Grada Rijeke u 2008. godini koje se temelje na očekivanoj gospodarskoj aktivnosti u narednoj godini.

Porezni prihodi

Procjena kretanja poreznih prihoda u 2008. godini (zajednički i gradski porezi) temelji se na ekonomskim pokazateljima o makroekonomskoj i fiskalnoj politici danim u Smjernicama Vlade Republike Hrvatske. Procjenjuje se da će u 2008. godini porezni prihodi imati trend rasta od 8,0% u odnosu na procjenu ostvarenja ovih prihoda u 2007. godini.

Zakonom o izmjenama Zakona o financiranju JLP(R)S ("Narodne novine" broj 132/06) koji se primjenjuje od 1. siječnja ove godine pripadnost i raspodjela prihoda od zajedničkih poreza izmijenjena je na način da prihod od poreza na dobit u potpunosti pripada državnom proračunu, a da je nedostajući prihod od toga poreza kompenziran JLP(R)S povećanjem njihova udjela u porezu na dohodak.

Odlukom Ustavnog suda ("Narodne novine" 26 od 12.3.2007.) ukinute su odredbe Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje se odnose na gradske poreze i to na: porez na neobrađeno obradivo poljoprivredno zemljište, porez na nekorištene poduzetničke nekretnine i porez na neizgrađeno građevno zemljište, a koje je Ustavni sud proglasio neustavnim i suprotnim ustavnim odredbama.

Sukladno navedenom, Gradsko vijeće Grada Rijeke je na sjednici od 19. travnja 2007. godine donijelo Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o porezima Grada Rijeke. Navedenim izmjenama je Odluka o porezima Grada Rijeke usaglašena s Odlukom Ustavnog suda odnosno brisani su članci kojima su kao gradski porezi bili utvrđeni porez na nekorištene poduzetničke nekretnine i porez na neizgrađeno građevno zemljište.

Slijedom izmijenjenih zakonskih propisa u slijedećoj godini se ne planiraju prihodi po osnovi poreza na dobit te poreza na nekorištene poduzetničke nekretnine i poreza na neizgrađeno građevno zemljište.

- **Prihod od poreza na dohodak** – procjenjuje se daljnji rast ovog prihoda u skladu s rastom bruto plaća i broja zaposlenih osoba uz pretpostavku da neće biti novih poreznih olakšica. U skladu s navedenim procjenjuje se rast prihoda od poreza na dohodak u 2008. godini po stopi od 8,0% u odnosu na procijenjeno ostvarenje u 2007. godini.
- **Prihodi od poreza na imovinu** (porez na promet nekretnina, porez na kuće za odmor) – projicirani su u skladu s očekivanim kretanjima na tržištu nekretnina, te kretanjem cjelokupne gospodarske aktivnosti te se procjenjuje rast ovih prihoda u 2008. godini po stopi od 9,1% u odnosu na procjenu njihova ostvarenja u 2007. godini.
- **Prihodi od poreza na robu i usluge** (porez na tvrtku, porez na potrošnju) planiraju se uz stopu rasta od 6,4% u 2008. godini u odnosu na procijenjeno ostvarenje u 2007. godini.

Prihodi od nefinancijske imovine

- **Najam stambenog prostora**

Visina slobodno ugovorene najamnine (sukladno članku 10. stavak 2. Zakona o najmu stanova) povećava se za 20% izuzev visine zaštićene najamnine (koja se izračunava prema Uredbi o uvjetima i mjerilima za utvrđivanje zaštićene najamnine i čija visina ovisi o eventualnoj izmjeni uredbe).

- **Zakup poslovnog prostora**

Visina ugovorene zakupnine neće se mijenjati u 2008. godini izuzev početne zakupnine za licitacije poslovnog prostora koja se mijenja prema postotku promjene prosječne izlicitirane zakupnine iz prethodnih godina.

- **Naknada za uporabu javnih površina**

Visina naknade za uporabu javnih površina uskladit će se s namjenom korištenja.

- **Prihodi od spomeničke rente**

Visina spomeničke rente neće se mijenjati u 2008. godini ako ne dođe do izmjene zakona i prema zakonu donesenih propisa koji reguliraju utvrđivanje i visinu spomeničke rente.

Prihodi po posebnim propisima

➤ **Komunalni doprinos**

Visina komunalnog doprinosa neće se mijenjati u 2008. godini jer se neće mijenjati Odluka o komunalnom doprinosu koja je donesena u rujnu 2004. godine.

➤ **Komunalna naknada**

Visina komunalne naknade neće se mijenjati ako ne dođe do izmjene zakona i prema zakonu donesenih propisa koji reguliraju utvrđivanje i visinu komunalne naknade.

Prihodi iz cijene komunalnih usluga namijenjenih razvoju

Prihodi iz cijene komunalnih usluga namijenjenih razvoju mijenjat će se ovisno o promjenama uvjeta pružanja usluga i ulaznih troškova u 2008. godini.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

➤ **Prihodi od prodaje zemljišta i ustupanja prava građenja**

Grad više ne raspolaže značajnim površinama zemljišta koje može prodajom ili ustupanjem prava građenja uz naknadu ponuditi na tržištu pa je iz tog razloga potreban veći angažman da bi se prihodi s ove osnove nastavili ostvarivati.

➤ **Prihodi od prodaje stanova u vlasništvu Grada**

U 2008. godini nastavlja se prodaja stanova prema odredbama Odluke o prodaji stanova u vlasništvu Grada Rijeke.

3.4. Odrednice rashoda i izdataka

Glavne odrednice kretanja rashoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dane su u Uputama Ministarstva financija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2008.-2010. godine, ali ih lokalne jedinice pri izradi prijedloga proračuna prilagođavaju svojim gospodarskim i fiskalnim pokazateljima i mogućnostima.

Svi odjeli gradske uprave odgovorni su za definiranje politike javnih rashoda i izdataka.

Planiranje rashoda i izdataka treba uskladiti s realnim procjenama prihoda i primitaka, vodeći računa o **prioritetima u financiranju** i to kako slijedi:

1. otplata duga i pokriće danih jamstava,
2. financiranje obveznih zakonskih funkcija za rad tijela gradske uprave i korisnika proračuna,
3. sredstva za financiranje socijalnih programa,
4. financiranje neophodnih kapitalnih izdataka iz vlastitih kapitalnih primitaka,
5. financiranje neobveznih rashoda ili rashoda iznad standarda utvrđenih zakonom - ovisno o mogućnostima proračuna.

Sukladno Uputama Ministarstva financija za izradu državnog proračuna i Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za trogodišnje razdoblje, bruto plaće zaposlenika gradske uprave, proračunskih korisnika i trgovačkih društava u vlasništvu i suvlasništvu Grada Rijeke u 2008. godini rasti će za 6%.

3.5. Financiranje razvojnih projekata putem novih oblika financiranja

Grad Rijeka se temeljem zakonskih propisa može zadužiti uzimanjem kredita i izdavanjem vrijednosnih papira samo za investicije iz neposrednog djelokruga jedinice lokalne samouprave, koje potvrdi Gradsko vijeće Grada Rijeke.

Ukupna godišnja obveza jedinice lokalne samouprave može iznositi najviše do 20% ostvarenih prihoda u prethodnoj godini. Ukupno zaduženje svih jedinica lokalne i regionalne (područne) samouprave u 2007. godini odlukom Vlade ograničeno je na iznos od 2,3% ukupnih prihoda protekle godine.

Ukoliko isto ograničenje ostane i u narednoj godini, onda se s pravom može govoriti o kontinuitetu izrazito restriktivne politike središnje vlasti prema jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, tim više što u ukupnom dugu Republike Hrvatske sve navedene jedinice zajedno sudjeluju sa cca 1,5%.

Grad također može dati i jamstvo pravnoj osobi u većinskom izravnom ili neizravnom vlasništvu i ustanovi čiji je osnivač za ispunjenje obveza pravne osobe i ustanove, ali se dano jamstvo uključuje u opseg zaduženja Grada.

U 2007. godini uspješno je izdana i 2. tranšu amortizirajućih municipalnih obveznica Grada Rijeke ukupnog nominalnog iznosa 60 milijuna kuna s polugodišnjom isplatom kupona od 4,125 posto, dospjeća 18. srpnja 2016. godine.

Ukupno izdanje od 180 milijuna kuna ujedno predstavlja izdanje municipalnih obveznica s najdužom ročnosti, a dodatna posebnost je i u tome što je ovo prvo izdanje obveznica u Republici Hrvatskoj s mogućnošću prijevremenog otkupa. Tijekom 2007. godine su isplaćene i dvije rate kamata, i to u siječnju i srpnju mjesecu.

Posebnost ukupnog izdanja je i u činjenici što smo prvi grad u Republici Hrvatskoj koji je ponudio obveznice građanima. Na taj način smo pokazali spremnost da građane aktivno uključimo u razvoj grada što su građani u velikom broju i prihvatili jer je odaziv građana u 2. tranši, kao i u prvoj, bio iznad očekivanja.

Grad Rijeka planira izdanje 3. tranše municipalnih obveznica već početkom 2008. godine, također u ukupnom iznosu od 60 milijuna kuna čime će se zaokružiti ukupno izdanje.

Dokazujući poziciju lidera u korištenju novih oblika financiranja u Hrvatskoj, Grad Rijeka je aktivno bio uključen u realizaciju još dvaju velikih financijskih projekata, komercijalnih zapisa i korporativnih obveznica društva u svojem vlasništvu.

Nositelj projekata je Rijeka promet kao tvrtka u 100%-tnom vlasništvu Grada, koja je kao prva tvrtka u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u siječnju 2007. godine uspješno izašao na domaće tržište kapitala izdavanjem komercijalnih zapisa kao kratkoročnog vrijednosnog papira za pripremu niza prometnih projekata.

Isto tako, u pripremi je i izdanje korporativnih obveznica kao dugoročnog vrijednosnog papira iste tvrtke, kao logičan slijed izdanja komercijalnih zapisa, ukupne vrijednosti 192 milijuna kuna i ročnosti 10 godina kojim će se financirati realizacija prometnih projekata gradnje nužno potrebnih cesta i garaža, čije se izdanje očekuje do kraja 2007. godine, što također predstavlja pionirski pothvat na domaćem tržištu kapitala.

U 2008. godini Grad Rijeku, pored izdanja 3. tranše gradskih obveznica kojima se grade *Novi riječki bazeni*, očekuje i čitav niz drugih razvojnih projekta koje će Grad samostalno ili u suradnji sa tvrtkama u svojem vlasništvu nastojati investirati putem svih raspoloživih oblika izvanproračunskog financiranja, pri čemu će se posebno voditi računa da to budu najprimjereniji financijski modeli ovisno o specifičnostima pojedinog projekta.

3.6. Smjernice odjela unutarnje revizije za 2008. godinu

Sukladno Zakonu o proračunu (NN 96/03.), Pravilniku o unutarnjoj reviziji (NN 150/05.), Zakonu o sustavu unutarnjih financijskih kontrola (NN 141/06) i Strategiji razvoja unutarnje financijske kontrole u javnom sektoru (PIFC) u RH za jedinice lokalne, područne (regionalne) samouprave (Ministarstvo financija - srpanj/07.) u gradu Rijeci se provodila uspostava unutarnje revizije, a od 2007. godine u skladu sa Zakonom o sustavu unutarnjih financijskih kontrola i Strategijom, radilo se na uspostavi sustava financijskog upravljanja i kontrole.

U 2006/07. godini djelatnik Službe proračunskog nadzora i unutarnje kontrole stekao je stručno ovlaštenje ministra financija za obavljanje poslova unutarnjeg revizora u javnom sektoru, a drugi djelatnik na izobrazbu kreće u 2007/08. godini. Slijedom navedenog, budući da su ispunjeni uvjeti za obavljanje poslova unutarnje revizije određeni Pravilnikom i Zakonom, koncem 2007. godine uspostavljen je Odjel (Služba) unutarnje revizije (u nastavku Unutarnja revizija).

Opći ciljevi unutarnje revizije utvrđeni su svrhom i ulogom unutarnje revizije prema Zakonu, a zadaci koji su prioritet i moraju se obaviti u razdoblju koje slijedi su:

- donošenje Povelje unutarnje revizije
- donošenje Pravilnika o unutarnjoj reviziji
- zajedno s voditeljem financijskog upravljanja i kontrola popisati poslovne procese (bez aktivnosti) koji se odvijaju u Odjelima gradske uprave.
- izvršiti neovisnu procjenu rizika u smislu vjerojatnosti nastanaka i značajnosti posljedice na postavljene ciljeve poslovanja
- izrada strateškog plana Unutarnje revizije za trogodišnje razdoblje
- izrada godišnjeg plana Unutarnje revizije za 2008. godinu.

U skladu sa gore navedenim unutarnji revizori će u 2008. godini obaviti godišnjim planom predviđene unutarnje revizije poslovnih procesa, kao i poslove unutarnje revizije po nalogu Gradonačelnika. Nakon svake obavljene revizije, izradit će se Izvješće u kojem se daje stručno mišljenje o uspostavljenim unutarnjim kontrolama u revidiranim poslovnim procesima.

Putem danih preporuka unutarnja revizija nastojat će olakšati ostvarenje postavljenih ciljeva, procjenom prikladnosti i djelotvornosti financijskog upravljanja i kontrola u odnosu na:

- utvrđivanje, procjenu i upravljanje rizicima
- usuglašenost sa Zakonom i drugim propisima
- pouzdanost i sveobuhvatnost financijskih i drugih informacija
- učinkovitost, djelotvornost i ekonomičnost poslovanja
- zaštitu imovine i informacija
- obavljanje zadaća i ostvarivanje ciljeva.

Na kraju poslovne godine izradit će se Godišnje izvješće unutarnje revizije i godišnji plan unutarnje revizije za narednu godinu.

U 2007. godini u Gradu Rijeci je u skladu sa Zakonom o unutarnjim financijskim kontrolama imenovan voditelj za financijsko upravljanje i kontrole i osoba zadužena za nepravilnosti. U planu je imenovanje koordinatora za financijsko upravljanje i kontrolu i unutarnjeg kontrolora.

Donijet je plan uspostave i razvoja financijskog upravljanja i kontrola do 2010. godine i sukladno planu u 2008. godini u svrhu uspostave sustava financijskog upravljanja i kontrola predviđeno je:

- sastaviti izjavu o viziji, misiji i ključnim ciljevima Grada i svakog pojedinog Odjela
- Izvršiti popis poslovnih procesa (u suradnji s unutarnjom revizijom) i započeti s popisom aktivnosti u svakom poslovnom procesu.

Voditelj financijskog upravljanja i kontrola izradit će Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrola .

Osobe uključene u financijsko upravljanje i kontrole kontinuirano će se uključivati u izobrazbu, čiji se početak planira u 2008. godini.

SLIKA GRADA KROZ BROJEVE U 2006. i 2007. GODINI

Redni broj	Naziv korisnika	Broj zaposlenih 31.12.2006.	Ukupna imovina Korisnika (u kn) 31.12.2006.	Ukupni prihodi I-VI 06. (u kn)	Ukupni prihodi I-VI 07. (u kn)	Indeks (6/5)
1	2	3	4	5	6	7
1.	GRAD RIJEKA	404	3.977.029.568	320.191.339	379.169.341	118,42
2.	KOMUNALNA I TRGOVAČKA DRUŠTVA					
2.1.	KD Autotrolej	701	65.871.949	68.969.381	73.235.995	106,19
2.2.	KD Čistoća	364	166.930.426	33.430.960	36.008.336	107,71
2.3.	TD Energo	139	318.749.985	54.945.799	58.347.497	106,19
2.4.	KD Kozala	111	45.625.565	13.750.275	13.735.126	99,89
2.5.	KD Vodovod i kanalizacija	301	964.845.470	46.590.702	46.724.385	100,29
2.6.	TD Rijeka promet	109	61.160.688	22.032.075	19.556.420	88,76
	UKUPNO	1.725	1.623.184.083	239.719.192	247.607.759	103,29
3.	USTANOVE U KULTURI					
3.1.	Gradska knjižnica Rijeka	49	20.988.885	4.749.932	4.423.636	93,13
3.2.	Muzej Grada	8	3.819.581	1.441.052	1.344.113	93,27
3.3.	Muzej moderne i suvremene umjetnosti	13	8.170.603	1.694.123	1.427.407	84,26
3.4.	HNK Ivana pl. Zajca	285	16.814.192	21.779.062	21.598.345	99,17
3.5.	Gradsko kazalište lutaka	21	871.418	1.586.311	1.697.897	107,03
	UKUPNO	376	50.664.679	31.250.480	30.491.398	97,57
4.	USTANOVE ODGOJA I OBRAZOVANJA					
4.1.	Dječji vrtić Rijeka	478	9.775.372	32.229.951	34.678.456	107,60
4.2.	Dom mladih Rijeka	27	1.625.426	4.077.662	3.756.980	92,14
4.3.	Osnovne škole (decentralizirana funkcija)	1230	51.176.481	67.964.534	69.149.375	101,74
	UKUPNO	1.735	62.577.279	104.272.147	107.584.811	103,18
5.	Mjesni odbori (33)	0	136.268	144.734	122.539	84,66
6.	Psihijatrijska bolnica LOPAČA	75	12.957.988	5.419.117	6.168.385	113,83
7.	Javna vatrogasna postrojba	138	10.729.426	14.236.718	16.389.596	115,12
8.	Agencija za društveno poticajnu stanogradnju	2	18.654.883	0	316.008	-
9.	SVEUKUPNO	4.455	5.755.934.174	715.233.727	787.849.837	110,15

NAPOMENA: Navedena Tablica ne predstavlja konsolidirano financijsko izvješće Grada, već samo pregled ukupnog broja zaposlenih, ukupne imovine i ukupnih prihoda navedenih subjekata

II. STRATEŠKI PRIORITETI

Smjernice Poglavarstva za 2008. godinu temelje se na Smjernicama Poglavarstva Grada Rijeke za mandatno razdoblje 2005.–2009. godine.

Strateški prioriteti Grada Rijeke za 2008. godinu jesu:

1. Raspetljavanje Riječkoga prometnog čvora

- **izgradnja nove gradske prometnice kroz Srdoče**
  - izgradnja 1. faze 2. dionice ceste 233 u naselju Srdoči
  - nastavak postupka izvlaštenja na 2. fazi 2. dionice
  - projektna i imovinsko-pravna priprema spoja prema Hostima i Zametu
- **izgradnja novih 2.000 parkirnih mjesta u garažama Zapadna Žabica i Gomila te u bivšoj garaži Autotransa u Barčićevoj**
  - izgradnja podzemne garaže na lokaciji bivše garaže Autotransa u Barčićevoj ulici
  - u sklopu izrade projektne dokumentacije autobusnog terminala, projektirati javnu garažu kapaciteta do 1000 PM
  - u sklopu projekta rekonstrukcije Staroga grada na predjelu Gomila, dovršiti projekt javne garaže kapaciteta do 850 PM, te do kraja 2008. g. započeti s njezinom gradnjom
  - unutar kompleksa *Benčić*, započeti s gradnjom planirane i projektirane javne garaže kapaciteta 280 PM u suterenu trga i Muzeja moderne i suvremene umjetnosti
  - *Vodovodna ulica* – raspisivanjem natječaja za prodaju zemljišta na lokaciji ex tvornice Končar te koordinacijom izrade planske i projektne dokumentacije, stvoriti pretpostavke za realizaciju javne garaže kapaciteta do 400 PM
- **nova parkirna mjesta u gusto naseljenim gradskim četvrtima**
  - povećanje broja parkirnih mjesta u suradnji s mjesnim odborima (Baračeva ulica i Podmurvice)
  - izrada planske dokumentacije radi pripreme lokacija novih parkirnih kapaciteta na području Srdoča i Bulevarda

- **povećanje ulaganja u održavanje postojećih gradskih prometnica**
  - Ceste:
    - izgradnja ceste Ivana Pavla II. na Zagradu (2. faza)
    - dovršiti radove na pristupnoj cesti s infrastrukturom prema novim stambenim objektima na Rujevici (1. faza)
    - izgradnja tunelskog priključka Rijeka-Tower Centar na cesti D-404
    - izgraditi pristupne ceste 102 i Zapadni Zamet, pristupnu cestu stambeno-poslovnom objektu na Srdočima (1. faza), Poslovnom centru Diračje i pristupnu cestu do stambenog kompleksa na Krnjevu
    - nastaviti aktivnosti na realizaciji novih pristupnih cesta do stambenih i poslovnih građevina (prilaz Islamskom centru, prilaz teniskom terenu u Marčeljevoj dragi)
    - dovršiti izgradnju pristupnih prometnica bazenskom kompleksu na Kantridi
    - rekonstrukcija Labinske ulice i željezničkog nadvožnjaka RIO – provesti postupak izvlaštenja odnosno otkupa zemljišta, te temeljem izrađenog glavnog projekta pokrenuti izdavanje građevinske dozvole
    - rekonstrukcija željezničkog nadvožnjaka u Vodovodnu ulicu – u sklopu izrade planske i projektne dokumentacije rekonstrukcije lokacije ex tvornice Končar, koordinirati izradu projekta rekonstrukcije željezničkog nadvožnjaka u suradnji s Hrvatskim željeznicama
    - izraditi prometno-građevinski glavni projekt preuređenja uličnog poteza Fiumara-Jelačićev trg (ukidanje autobusnog terminala)-Scarpina ulica, te ishođenje građevne dozvole za planirani zahvat
    - dovršiti imovinsko pravnu pripremu i započeti izgradnju dionice ceste Ž-5025 od čvora Rujevice do Marinića prema Viškovu – u sklopu izgradnje nove Centralne zone za gospodarenje otpadom
      - Željeznice:
        - projekt uvođenja brze gradske željeznice – u suradnji s HŽ-om koordinirati imovinsko-pravnu pripremu planiranih postaja
- **izgradnja novog autobusnog terminala na Zapadnoj Žabici**
  - dovršetak izrade projektne dokumentacije autobusnog terminala, pristupne prometnice (produžetak ulice Riva) i trga Žabica, te ishođenje građevinske dozvole za sve projektirane građevine odnosno zahvate u prostoru

- **priprema za izmještanje autobusne baze na Školjiću na novu lokaciju**
  - izrada idejnog rješenja nove autobusne baze na Srdočima temeljem uvjeta gradnje i prostornih pokazatelja utvrđenih urbanističkim planom uređenja
  - pokretanje imovinsko-pravne pripreme nove lokacije uz istovremeni plasman lokacije Školjić na tržištu nekretnina
- **projektiranje tzv. 3. koridora**
  - izrada projektne dokumentacije – pokrenuti izradu glavnog projekta dionice Školjić – Potok s pripadajućim čvorovima u suradnji s Hrvatskim cestama
- **inzistiranje na završetku izgradnje državnih cesta – Riječkoga prometnog čvora**
  - iniciranje izrade prometne strategije Riječkog prometnog pravca koja će objediniti cestovnu infrastrukturu, željeznički promet, teretni i putnički pomorski promet i avionski promet (u suradnji s PGŽ, Hrvatskim cestama, Hrvatskim autocestama, Autocesta Rijeka-Zagreb, Hrvatskim željeznicama, Lučkom upravom i Zračnom lukom Rijeka)
  - zagovaranje izgradnje državne ceste D-403 – podrška projektu *Rijeka Gateway 2* (u suradnji s partnerima na projektu: Lučkom upravom Rijeka, Lukom d.d. Rijeka i Svjetskom bankom)
  - zagovaranje nastavka izgradnje autoceste na dionici Rijeka – Žuta Lokva
  - pokretanje postupka izdavanja lokacijske dozvole za dogradnju čvora Orehovica vezama na lokalnu mrežu prometnica
  - praćenje realizacije južnog traka riječke zaobilaznice
  - aktivnosti Grada Rijeke u promociji Riječkoga prometnog pravca na međunarodnom planu
- **aktivno sudjelovanje u svim dijelovima projekta *Rijeka Gateway***
  - urbana komponenta:
    - pomorsko-putnički terminal – praćenje izrade projektne dokumentacije sljedećih faza terminala na korijenu lukobrana
  - cestovna komponenta Projekta:
    - praćenje izgradnje ceste D-404 te projektne dokumentacije i pripreme za izgradnju ceste D-403
    - praćenje realizacije ceste Sv. Kuzam – Križišće

- lučka komponenta Projekta:
- aktivno sudjelovanje u timu za realizaciju novoga Zapadnoga lučkog terminala na Zagrebačkom pristaništu
- praćenje i realizacije projekta rekonstrukcije Praškog pristaništa
- aktivno sudjelovanje u timu za realizaciju novoga Zapadnoga lučkog terminala na Zagrebačkom pristaništu

2. Nastavak razvoja komunalne infrastrukture

- **nastavak plinifikacije i prelazak na zemni plin**
  - aktivnosti na širenju mreže potrošača na području Drenove, Gornjeg Zameta i Pehlina
  - širenje mreže potrošača izvan područja Grada Rijeke
- **dogradnja kanalizacijskog sustava u rubnim područjima grada**
  - nastavak projektiranja i izgradnje kanalizacijske mreže Grada Rijeke na područjima na kojima nema zatvorenog sustava odvodnje (Zamet, Drenova)
  - izrada studije za projektiranje i izvođenje oborinske kanalizacije na području Grada Rijeke
- **završetak sanacije starog odlagališta otpada Viševac**
  - nastavak radova na sanaciji odlagališta u fazama, sukladno dinamici zatvaranja odlagališta
- **izgradnja nove centralne zone za gospodarenje otpadom**
  - sudjelovanje u izgradnji I faze zone za gospodarenje otpadom
- **fazna izgradnja kanalizacijskog sustava Grobinštine radi zaštite izvorišta pitke vode**
  - dovršiti izgradnju druge i treće faze kanalizacije Grobnik (kolektor Orehovica – Rijeka i Orehovica – Pašac sa sekundarnom mrežom) u sklopu projekta Jadran u suradnji s Hrvatskim vodama
- **izgradnja vodoopskrbnog sustava Urinj – otok Krk**
  - dovršetak gradnje cjevovoda na kopnu – III. dionica i spajanje u cjeloviti sustav – Krk za vodoopskrbu otoka Krka

- **unapređenje i dogradnja vodoopskrbnog sustava riječkog područja**
  - nastaviti izgradnju vodovodnih ogranaka prema prioritetima iz Programa vode 3, uz izradu projektne dokumentacije na području Grada Rijeke i okolnih općina i gradova osnivača komunalnog društva
  - dovršiti izgradnju cjevovoda od izvora Rječine do Zoretića
  - dovršiti vodoistražne radove na Dobrici i Bakru
  - završiti izgradnju tlačnog cjevovoda CS-TS Kozala – VS Streljana
  - dovršiti izgradnju vodovoda i vodospreme Kantrida u funkciji novog kompleksa bazena i okolnih naselja
  - započeti izgradnju vodoopskrbe Centralne zone za gospodarenje otpadom na Marišćini
  - dovršetak izrade projektne dokumentacije za vodoopskrbu Platka u suradnji s PGŽ-om i općinom Čavle
- **aktivnosti na gradskim grobljima**
  - nastavak izgradnje općih polja na centralnome gradskom groblju Drenova
  - aktivnosti na proširenju groblja Draga

3. Revitalizacija starih industrijskih prostora

- **stvaranje uvjeta za potpunu revitalizaciju područja ex Torpedo**
  - planska priprema uvjeta za višenamjenski prostor/kompleks uz more, koji uključuje i novi sajamski prostor ovisno o završetku stečajnog postupka Torpeda d.d. (iznalaženje novih investitora)
  - pregovori s potencijalnim investitorima s ciljem razvoja novoga višenamjenskog poslovnog kompleksa
  - lansirna rampa u Torpedu – u suradnji s Konzervatorskim odjelom pristupiti izradi dokumentacije potrebne za sanaciju građevine te pokretanje njezine zaštite kao kulturnog dobra
- **revitalizacija i rekonstrukcija kompleksa *Benčić***
  - praćenje izrade projektne dokumentacije radi realizacije poslovno-trgovačko-hotelskog kompleksa s podzemnom garažom

- iniciranje transformacije građevina i prostora PIK-a u smjeru sadržaja utvrđenih detaljnim planom uređenja ovog kompleksa
- koordinacija realizacije pojedinačnih zahvata unutar kompleksa (izgradnja Muzeja moderne i suvremene umjetnosti, realizacija poslovno-trgovačko-hotelskog kompleksa, transformacija PIK-a), radi postizanja cjelovite kvalitete i funkcije kompleksa
- **stvaranje uvjeta za potpunu revitalizaciju područja Hartere**
  - donošenje DPU-a u funkciji potpunog funkcionalnog i prometno-infrastrukturnog uređenja područja ex Tvornice papira, uključujući javne površine, prostore i sadržaje te zaštitu industrijske baštine
- **izgradnja poslovno-stambenog bloka i javne garaže u Vodovodnoj ulici**
  - raspis natječaja za prodaju lokacije te koordinacija izrade projektne dokumentacije za izgradnju poslovno-stambenog bloka i javne garaže kapaciteta 400 PM.
  - Nastavak imovinsko-pravne pripreme drugih lokacija u Vodovodnoj ulici i njihov plasman na tržištu nekretnina
    - Razvoj novog poduzetništva
- **Opći program mjera – razrada i provedba mjera poticanja razvoja subjekata malog gospodarstva**
  - Mjere jačanja konkurentnosti
  - Mjere podrške novim oblicima obrazovanja u poduzetništvu
  - Novi oblici financiranja (podrška funkcioniranju Jamstvenog fonda u suradnji sa RRA Porin i promicanje novih oblika financiranja,)
  - Mjere promicanja poduzetničke kulture
  - Uvođenje projekta „Poduzetnička knjižnica“ u suradnji sa Gradskom knjižnicom Rijeka
  - Uvođenje projekta „Razvoj poduzetničkih sposobnosti mladih“ u suradnji sa Domom mladih
  - Reorganizacija sustava informiranja poduzetnika
  - Mjere unapređenja provedbe javne nabave
  - Podrška u korištenju nacionalnih mjera poticanja subjekata malog gospodarstva

- **razvoj poduzetničke infrastrukture**
  - **izgradnja prometne i komunalne infrastrukture na lokaciji Bodulovo**
    - dovršetak imovinsko-pravne pripreme cjeline područja, koordinacija i dovršetak projektne dokumentacije za realizaciju prometne i komunalne infrastrukture kao preduvjeta za izgradnju poduzetničke zone
    - S Hrvatskim vodama koordinacija realizacije brane, retencije i regulacijskog vodnog kanala radi potpunosti pripremnih radova radi aktiviranja zone
  - Sudjelovanje u upravljanju Veletržnicom riba Rijeka d.o.o. radi poticanja razvoja sektora ribarstva
  - suradnja na projektu *Razvoj novoga logističkog terminala* na području Miklavlje (općina Matulji)
  - analiza određivanja namjene slobodnih poslovnih prostora u vlasništvu Grada Rijeke
  - podrška radu poduzetničkih inkubatora u suradnji sa Regionalnom razvojnom agencijom Porin
- **organizacija 4. Međunarodnog sajma novih tehnologija i proizvoda**

Nakon uspješno održanog 3. Međunarodnog sajma novih tehnologija i proizvoda, u 2008. godini Grad Rijeka kreće u realizaciju 4. sajma sa ciljevima:

  - stvaranja interaktivne komunikacije između znanstvenika, mladih i poduzetnika
  - stvaranja poveznice između novih tehnoloških dostignuća i poduzetnika spremnih za njihovu implementaciju
  - razvoja primijenjenih znanosti uporabom novih tehnologija
  - približavanja novih znanstvenih spoznaja mladoj populaciji
  - promocije Grada Rijeke kao *Grada znanja*

4. Unapređenje zdravstva i socijalne skrbi

- **Izgradnja komunalne i prometne infrastrukture za novu Sveučilišnu bolnicu na Trsatu**
  - dovršetak imovinsko-pravne pripreme u svrhu rekonstrukcije Dukićeve ulice s raskrižjem Dukićeva – Strižićeva s pripadajućom komunalnom infrastrukturom (u skladu s Detaljnim planom uređenja)
  - rekonstrukcija i gradnja nastavka Dukićeve ulice i 1. faze Sveučilišne avenije
  - praćenje izrade glavnog projekta nove Sveučilišne bolnice
  - praćenje prve faze izgradnje Sveučilišne bolnice (centar za dijalizu i baro komora)
- **Socijalna i psihosocijalna zaštita građana**
  - prilagodba Socijalnog programa Grada Rijeke aktualnim potrebama građana utvrđenih postupkom evaluacije programa:
    - utvrđivanje za 11% višeg cenzusa prihoda za ostvarivanje raznih oblika pomoći, koji sukladno tome iznose:
      - a) do 2.000,00 kn za jednočlano kućanstvo (do sada 1.800,00 kn)
      - b) do 2.900,00 kn za dvočlano kućanstvo (do sada 2.600,00 kn)
      - c) do 3.900,00 kn za tročlano kućanstvo (do sada 3.500,00 kn)
      - d) do 5.000,00 kn za četveročlano kućanstvo (do sada 4.500,00 kn)+ 700,00 kn za svakog daljnjeg člana kućanstva.
    - povećanje iznosa pomoći obiteljima za podmirenje troškova slobodno ugovorene najamnine (tzv. podstanarine), koju najmoprimac plaća za stan u vlasništvu fizičke osobe, na 750,00 kn mjesečno (do sada 500,00 kn, koji ostaje i dalje važeći za samačka kućanstva)
    - povećanje broja korisnika usluge pomoći i njege u kući
    - utvrđivanje višeg cenzusa mirovine za ostvarivanje novčane pomoći umirovljenicima (s 1.100,00 kn na 1.200,00 kn), te utvrđivanje nove skale iznosa pomoći (do sada su svi umirovljenici dobivali isti iznos pomoći – 100,00 kn mjesečno):
      - a) umirovljenici s mirovinom do 500,00 kn ostvarivali bi pravo na pomoć u iznosu od 500,00 kn mjesečno

- b) umirovljenici s mirovinom od 500,00 kn do 900,00 kn ostvarivali bi pravo na pomoć u iznosu od 300,00 kn mjesečno
- c) umirovljenici s mirovinom od 900,00 kn do 1.200,00 kn ostvarivali bi pravo na pomoć u iznosu od 150,00 kn mjesečno
- poticanje programa, projekata i akcija koje promoviraju prava djece te zaštitu djece i žena od nasilja u obitelji
- poticanje programa, projekata i akcija koje poboljšavaju kvalitetu života branitelja Domovinskog rata
- poticanje programa, projekata i akcija koje poboljšavaju kvalitetu života osobama s invaliditetom i djeci s posebnim potrebama
- provođenje programa "Otklonimo barijere"
- **Izgradnja bazena na Školjiću kao rehabilitacijskog centra za osobe s invaliditetom**
  - izrada glavnog projekta te pokretanje postupka izdavanja građevinske dozvole
  - izbor modela financiranja
- **Unapređenje kvalitete života osoba starije životne dobi**
  - promocija zdravog starenja (projekt Rijeka – zdravi grad)
    - izrada prostorne i programske studije proširenja Doma za starije i nemoćne osobe „Kantrida“
    - poticanje organiziranja službe cjelodnevne institucionalne skrbi za osobe starije životne dobi
    - povećanje dostupnosti klubova umirovljenika (otvaranje klubova Trsat i Krimeja) i poboljšanje kvalitete usluga i aktivnosti koje pružaju
    - izrada akcijskog plana za zdravo starenje (unapređenje zdravlja i kvalitete života)
- **Unapređenje kvalitete života djece i mladih**
  - istražiti potrebe djece povezanih s kvalitetom življenja (zaštita zdravlja, socijalna zaštita, kultura itd.) (projekt Rijeka-prijatelj djece)
  - izrada Strategije za mlade

- **Unapređenje zdravlja i prevencija bolesti**
  - poticanje programa, projekata i akcija s ciljem unapređenja zdravlja i smanjenja učestalosti pojave bolesti u čijem nastanku i tijeku bitnu ulogu imaju različita za zdravlje rizična ponašanja
- **Palijativna skrb**
  - pokretanje palijativne skrbi terenskog tipa (timovi za pružanje palijativne skrbi u domovima korisnika) u suradnji s Domom zdravlja PGŽ
  - iznalaženje lokacije i utvrđivanje modela upravljanja i financiranja stacionarnog oblika palijativne skrbi – hospicij (u okviru zakonskih mogućnosti)
- **Prevenција ovisnosti**
  - aktivno sudjelovanje u prevenciji ovisnosti i poticanje programa koji se bave tom problematikom, s posebnim naglaskom na prevenciju zloporabe droga
- **Izgradnja azila za napuštene životinje**
  - sufinanciranje izrade projektne dokumentacije s PGŽ-om

5. Novi stanovi za građane Rijeke

- **izgradnja stanova iz programa poticane stanogradnje na Rujevici**
  - dovršetak izgradnja 124 stana po modelu POS-a na lokaciji Rujevica (1. faza)
  - dovršetak izgradnje komunalne infrastrukture (1. faza)
  - početak izgradnje 80 stanova i komunalne infrastrukture lokaciji Rujevica (2. faza)
- **izgradnja stambenog područja Rujevica**
  - realizacija javnog natječaja za izradu urbanističko-arhitektonskog natječaja novog stambenog naselja Rujevica, planiranog kapaciteta do 1500 stanova u tipologiji višestambene izgradnje sa svim pratećim sadržajima.
- **izgradnja do 300 stanova na Škurinjskom Plasu**
  - dovršetak imovinsko-pravne pripreme otkupom odnosno izvlaštenjem nekretnina,
  - pokretanje izrade projektne dokumentacije temeljem rezultata javnog natječaja za arhitektonsko rješenje građevina,
  - izrada projektne dokumentacije prometne i komunalne infrastrukture,

- **izgradnja stanova na području Donja Drenova**
  - provedba javnog natječaja za arhitektonsko rješenje objekata sa 70 stanova
  - izrada projektne dokumentacije prometne i komunalne infrastrukture
- **izgradnja stanova na području ex Konstruktor**
  - pokretanje imovinsko-pravne pripreme područja ex Konstruktor (poviše Osječke ulice) u cilju izgradnje manjeg kompleksa višeobiteljskih odnosno višestambenih građevina.
- **Stambeno područje Sveta Katarina**
  - U suradnji s Ministarstvom obrane, a sukladno urbanističkom planu uređenja, pokrenuti izradu detaljnog plana uređenja stambenog područja kojim će se utvrditi tipologija gradnje, broj stambenih jedinica i stanova te uvjete gradnje, uređenja i opremanja.
  - **Poticanje i praćenje privatnih investitora pri izgradnji višestambenih objekata**

6. Ulaganje u znanje mladih

- **aktivno sudjelovanje u izgradnji Sveučilišnog kampusa na Trsatu**
  - nastavak imovinsko-pravne i tehničke pripreme komunalne infrastrukture i prometnica te njihova izgradnja
  - izgradnja Sveučilišne avenije i nastavak Dukićeve ulice u sklopu Kampusa
- **daljnji razvoj sustava stipendiranja**
  - povećanje broja stipendija i povećanje iznosa stipendija sukladno mogućnostima Proračuna
  - potpore stipendistima i organiziranje susreta stipendista Grada Rijeke
- **suradnja u osnivanju Fonda za stipendiranje studenata Sveučilišta u Rijeci**
  - novi model stipendiranja studenata putem partnerstva Sveučilišta u Rijeci, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Primorsko goranske županije, Grada Rijeke i poslovnog sektora)
- **podrška Zakladi Sveučilišta u Rijeci**

- **ulaganja u predškolski odgoj i naobrazbu**
  - **ulaganja u vrtićke objekte**
    - u procesu izrade urbanističkih i detaljnih planova uređenja potrebnih za daljnju urbanizaciju pojedinih gradskih područja, planirati i potrebne lokacije vrtića i drugih sadržaja potrebnih dječjem uzrastu
    - izgradnja novog vrtića na Srdočima
      - imovinsko-pravna priprema
      - izrada idejnog, glavnog i izvedbenog projekta vrtića
      - početak gradnje
    - dogradnja Podcentra predškolskog odgoja Drenova
      - izrada projektne dokumentacije
      - ishodovanje dozvola
      - početak gradnje
    - nastavak opremanja vrtića prema prioritetima Dječjeg vrtića Rijeka i održavanje okoliša vrtićkih objekata
      - **priprema reorganizacije Dječjeg vrtića Rijeka u slučaju donošenja novih državnih pedagoških standarda**
      - **programi u vrtićima**
    - organiziranje smjenskog rada u vrtićima u kojima za to postoji zanimanje roditelja
    - povećanje obuhvata djece programom predškole
    - uključivanje djece s teškoćama u razvoju u redovite odgojne skupine djece
    - uvođenje novih programa u gradskom vrtiću prema iskazanom interesu roditelja
    - otvaranje jedne jasličke skupine za djecu pripadnike talijanske nacionalne manjine
      - **privatna inicijativa**
    - podrška privatnoj inicijativi otvaranja novih vrtića na zapadnom dijelu grada
    - nastavak sufinanciranja sve djece s prebivalištem na području grada u vrtićima drugih osnivača
    - nastavak sufinanciranja djece s prebivalištem na području grada Rijeke u dječjim vrtićima u drugim općinama i gradovima

- **ulaganja u osnovno školstvo**
  - **ulaganja u školske objekte**
    - prilikom izrade urbanističkih i detaljnih planova uređenja potrebnih za daljnju urbanizaciju pojedinih gradskih područja, planirati i lokacije odnosno zahvate rekonstrukcije postojećih građevina osnovnih škola i njima pripadajućih sportskih sadržaja
    - sportska dvorana OŠ Turnić
      - nastavak imovinsko-pravne pripreme
      - izrada projektne dokumentacije i ishođenje građevne dozvole
    - dogradnja OŠ *Srdoči* radi prijelaza u jednu smjenu
      - izrada projektne dokumentacije i ishođenje dozvola
      - početak izgradnje (I. faza)
    - dogradnja OŠ-SE *San Nicolo*
      - dovršetak izrade projektne dokumentacije
      - ishođenje dozvola
    - dogradnja OŠ *Vežica* radi ostvarivanja osnovnoškolskog programa baleta
      - izrada projektne dokumentacije
      - ishođenje dozvola
    - uređenje OŠ *Kantrida* - uklanjanje arhitektonskih barijera radi integriranja učenika s cerebralnom paralizom u redovnu nastavu
    - pojačano investicijsko održavanje zgrada osnovnih škola
    - provedba Projekta smanjenja štetnih plinova u okoliš (rekonstrukcija kotlovnica) u suradnji s Energom d.o.o. u 11 osnovnih škola uz korištenje financijske pomoći Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
    - nastavak opremanja osnovnih škola i održavanje okoliša školskih objekata
      - **pokretanje inicijative osamostaljivanja Podružnice Centra za autizam u Rijeci i realizacija prostornih uvjeta**
      - **sufinanciranje programa iznad državnoga pedagoškog standarda**
    - Program produženog boravka u 24 osnovne škole uz povećanje broja uključenih učenika za 15% i izmjenu kriterija sufinanciranja
    - nastavak financiranja projekata koji potiču kreativnost djece i mladeži (Projekt informatike, E-matematička učionica, Likovni istraživački atelijer, kreativne-stvaralačke radionice – školske manifestacije, Šah u škole, Debata, Novigradsko proljeće, Kvarnerić, i dr.)

- uvođenje novih projekata (Učenje češkog jezika za osnovnoškolce, E-učionica prirodoslovlja, Kiparska škola "Mato Tijardović")
  - nagrađivanje učenika i mentora prema novim kriterijima
  - financijska podrška učiteljima osnovnih škola koji se uključuju u 15 programa za stručno usavršavanje, a od toga 8 novih programa
  - uključivanje škola u školske projekte i programe ("Lijepa škola", "Za sigurno i poticajno okruženje u školama", "Prvašić u školi", "Učimo o prirodu kroz prirodu", "Trening životnih vještina")
  - sustavno praćenje odgoja i obrazovanja djece s posebnim potrebama, utvrđivanje stanja i prijedlog mjera poboljšanja
  - provedba istraživanja "Analiza rizičnih ponašanja učenika 8-mih razreda" u suradnji sa Institutom za društvena istraživanja
  - analiza školske prehrane u osnovnim školama i provedba Projekta "Debljina je bolest - Hrana može biti i lijek"
  - financijska podrška i sudjelovanje u organizaciji Konferencije o programima Foruma za slobodu odgoja u suradnji sa Forumom i Zakladom Socires (NI) i organizaciji Znanstveno-stručnog skupa Visoke učiteljske škole u Rijeci "Cjeloživotno učenje za održivi razvoj"
- **Ustanova Dom mladih**
    - pojačano održavanje 2 objekta: u Laginjinoj ulici u Rijeci i Dvorac Stara Sušica
    - nastavak provođenja dvadesetak različitih programa namijenjenih djeci i mladima te uvođenje 4 nova programa
- **Financiranje projekata koji potiču kreativnost djece i mladeži**
    - vrednovanje i poticanje programa tehničke kulture u izvannastavnim aktivnostima s djecom i mladeži osnovnih i srednjih škola te u visokim učilištima i udrugama
    - sufinanciranje specijalizirane radionice za mlade tehničare grada Rijeke
    - sufinanciranje programa u tehničkoj kulturi darovitih i osoba s posebnim potrebama
    - sufinanciranje nabave opreme i pomagala kojima će se omogućiti kvalitetnija i brža provedba stručnih programa udruga tehničke kulture

7. Stvaranje uvjeta za novu kulturnu scenu Rijeke

- **Izgradnja Muzeja moderne i suvremene umjetnosti**
  - Završetak izvedbenoga projekta
  - Rješavanje modela financiranja građevnog sklopa Muzeja, podzemne garaže i trga
  - Početak izgradnje
  - Koordinacija gradnje ovog građevnog sklopa s realizacijom drugih zahvata unutar kompleksa Benčić
- **Izgradnja Gradske knjižnice**
  - Ishođenje građevne dozvole
  - Početak izgradnje
- **Kulturni centar za mlade Hartera**
  - Odabir modela upravljanja
  - Uređenje prostora
- **Češki kulturni dom**
  - Sufinanciranje završetka uređenja
  - Uređenje biblioteke
- **Zaštita i očuvanje nepokretnih kulturnih dobara u vlasništvu Grada Rijeke**
  - **Upravna zgrada bivše šećerane iz 18. st.**
    - Druga faza provedbe restauratorskih radova na zidnim oslicima
    - Početak izrade projektne dokumentacije za obnovu zgrade
  - **Filodrammatica**
    - Početak izvođenja radova na obnovi zgrade
  - **Dominikanski samostan**
    - Završetak dodatnih restauratorskih i konzervatorskih istraživanja
    - Izrada idejnog projekta obnove
  - **Gradina Trsat**
    - Potpora Turističkoj zajednici grada Rijeke u daljnjem uređenju Gradine Trsat
- **Program uređenja pročelja i krovništa u zaštićenoj Urbanističkoj cjelini Grada Rijeke**
  - Godišnji natječaj za uređenja

- **Programske aktivnosti u kulturi**

- Donošenje *Strategije razvoja kulture Grada Rijeke*
- Poticanje izvrsnosti produkcije i izvedbe programa u svim djelatnostima,
- poticanje kvalitetnih programa ustanova u kulturi čiji je osnivač i vlasnik Grad Rijeka (HNK Ivana pl. Zajca, Gradsko kazalište lutaka Rijeka, Gradska knjižnica Rijeka, Muzej grada Rijeke i Muzej moderne i suvremene umjetnosti)
- Poticanje programa međugradske i međunarodne suradnje i razmjene
- Poticanje čitalačke kulture i širenje kruga čitalačke publike
  - pored redovitih aktivnosti, ova mjera uključuje obnavljanje knjižnog fonda školskih knjižnica i popularizaciju knjige kroz organizaciju književnih manifestacija, tribina i okruglih stolova
- Poticanje književnog autorskog rada kroz sustav autorskih stipendija
- Poticanje razvoja knjižarske djelatnosti
  - stvaranje modela subvencioniranja knjižarske djelatnosti i razvijanje alternativnih distribucijskih kanala poput sajмова knjiga
- Financiranjem prijevoda djela Janka Polića Kamova na engleski, talijanski i njemački jezik
- Poticanje terenskog istraživanja glazbene i književne baštine Rijeke i šireg riječkog područja
- Potpora riječkoj neovisnoj kulturnoj sceni i nalaženje odgovarajućeg prostora za rad

- **Daljnja promidžba grada Rijeke kao kulturnog središta i odredišta gradskog turizma**

- Međunarodni festival malih scena, Riječke ljetne noći, Melodije Istre i Kvarnera, Ljeto na Gradini, Festival Hartera, Priedba, Kvarnerić, Bašćanski glasi, Festival komorne glazbe, Jazz time, FONA, Zajčevi dani, Biennale mladih umjetnika Europe i Mediterana, Međunarodna lutkarska revija i Filmski festival Mediteranske igre

8. Grad u kojem uživaju Riječani i gosti

- **nastavak rekonstrukcije Staroga grada i širega gradskog središta**
  - izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju područja Gomile
- **uređenje Staroga grada i širega gradskog središta**
  - uređenje Užarske i Vitezovićeve ulice
  - ishođenje građevinske dozvole za uređenje Pavlinskog trga i dijela Ulice Janeza Trdine
  - izrada projektne dokumentacije Trga Grivice i Šporerove ulice, te pokretanje izrade projekta uređenja Klobučarićeva trga
  - provedba arheološkog istraživanja trga Pul vele crikve (antički mozaici) te dijela Užarske ulice u spoju s Jelačićevim trgom (terme)
  - temeljem rezultata arheoloških istraživanja pristupiti izradi projektne dokumentacije uređenja trga Pul vele crikve i dijela Užarske ulice
  - riješiti imovinsko-pravni aspekt izvedbe uređenja "pasarele" (šetnice) uz Mrtvi kanal
- **aktivno sudjelovanje u svim dijelovima projekta *Rijeka Gateway***
  - aktivno sudjelovanje u realizaciji projekta uređenja novoga riječkog *waterfronta*, s posebnim naglaskom na koordinaciju izrade planske i druge dokumentacije unutar područja obuhvata
  - aktivno sudjelovanje u izboru potencijalnih investitora za područje Delte i Porto Baroša, kao i oblikovanju projektnog zadatka za urbanističko-arhitektonsko rješenje ovih cjelina, tj. Parka Sjeverna Delta
  - inicirati izuzimanje kompleksa starih lučkih skladišta (tzv. Metropolis) iz lučkog područja i utvrđivanje namjene
  - inzistirati na otvaranju riječkog lukobrana – učiniti lukobran dostupnom šetnicom za građane i turiste
- **podrška projektu turističkog autobusa (u suradnji s Turističkom zajednicom Grada Rijeke)**
- **podrška radu Kongresnog ureda (u suradnji s Turističkom zajednicom Grada Rijeke)**
  - sudjelovanje u organizaciji Svjetskog kongresa bioetike u Rijeci

- **akcijski plan razvoja gradskog turizma**
  - usvajanje i provedba mjera iz Akcijskog plana
  - daljnja razrada prijedloga i nadogradnja Akcijskog plana
- **uređenje Arheološkog parka u Starom gradu**
  - **Principij alpske klauzure u Starom gradu**
    - temeljem rezultata arheoloških istraživanja, dovršetak konzervatorskog elaborata Principija alpske klauzure
    - temeljem konzervatorskog elaborata izradi projektnu dokumentaciju za uređenje Arheološkog parka i započeto uređenje
- **pokretanje projekta uređenja područja Preluka-Panorama**
  - utvrditi model realizacije turističkog-kongresnoga višenamjenskog kompleksa
  - dovršiti imovinsko-pravnu pripremu cjeline područja,
  - formulirati cjeloviti program gradnje u cilju realizacije hotelskog smještaja ukupnog kapaciteta do 600 ležaja, kongresnog centra, višenamjenske dvorane (arene), marine kapaciteta do 150 vezova i prateće prometne i komunalne infrastrukture u svrhu raspisa javnog urbanističko-arhitektonskog natječaja za uređenje područja
- **Kostabela - turistički kompleks i zona rekreacije**
  - Po provedenom natječaju za prodaju prava građenja, koordinirati izradu prostorno-planske dokumentacije užeg područja i projektne dokumentacije u cilju profilacije i realizacije kompleksa i pratećih sadržaja.
- **obnavljanje zelenih površina u gradu**
  - dovršetak rekonstrukcije Kazališnog parka
  - izrada glavnog i izvedbenog projekta za uređenje novog parka u Ulici Pomerio, te početak radova na njegovu uređenju
  - dovršetak uređenja parka i dječjeg igrališta u Ulici Pomerio u suradnji s Muzejem za modernu i suvremenu umjetnost Rijeka
- **otvaranje Zametske pećine**
  - izrada projektne dokumentacije ulazne građevine u Zametsku pećinu u svrhu njezina javnog otvaranja
  - pokretanje gradnje ulazne građevine

9. Razvoj sporta i rekreacije

- **dovršetak izgradnje bazena na Kantridi**
  - nastavak radova na izgradnji bazena za skokove i uređenju dijela plažnog pojasa,
  - završetak radova na izgradnji objekata, opremanju istih i pripadnoj infrastrukturi
  - završetak radova na pristupnoj cesti
  - pripreme i organizacija EP u plivanju u malim bazenima, Rijeka 2008.
- **izgradnja Centra Zamet**
  - izgradnja putem TD "Rijeka sport" d.o.o.
  - praćenje izgradnje kompleksa
- **izgradnja gradskog stadiona i centralne sportske dvorane na Rujevici**
  - rješavanje imovinsko-pravnih odnosa radi poticanja realizacije projekta stadiona i centralne sportske dvorane
- **nastavak uređenja školskih sportskih terena**
  - daljnja provedba zajedničkog projekta Odjela gradske uprave za sport i tehničku kulturu i Odjela gradske uprave za odgoj i školstvo:
    - korištenje školskih dvorana i školskih igrališta prema utvrđenim kriterijima
    - sufinanciranja održavanja školskih dvorana i školskih igrališta
    - korištenja školskih dvorana od strane sportskih klubova (provedba programa javnih potreba u sportu Grada Rijeke) u suradnji sa Zajednicom sportskih udruga grada Rijeke "Riječki sportski savez"
- **stvaranje preduvjeta za izgradnju novih objekata sporta i tehničke kulture primjenom najpovoljnijih modela financiranja uz prethodnu izradu studija isplativosti**
  - Prioritetni objekti:**
    - Atletska dvorana
    - Astronomski centar Rijeka
  - Ostali objekti:**
    - Dvorana Srdoči
    - pomoćna dvorana uz Dvoranu mladosti
    - proširenje dvorane Dinko Lukarić

- Dvorana Draga
- dvorana uz OŠ *Turnić*
- Dvorana za streličare
- **cjelogodišnje sportske lige**
  - nastavak sufinanciranja školskih sportskih društava (klubova) u cilju omasovljenja školskih sportskih natjecanja te studentskih sportskih udruga na visokim učilištima, čime se omogućava provedba aktivnosti tijekom cijele godine
  - izrada marketinškog plana školskih sportskih liga u suradnji sa Zajednicom sportskih udruga grada Rijeke "Riječki sportski savez"
- **organizacija značajnih sportskih manifestacija**
  - EP u plivanju u malim bazenima, Rijeka 2008
  - *ATP Tour Challenger Series* "Rijeka Open 2008"
- **očuvanje dostignute razine te poticanje unapređenja programa sportskih udruga i sportskih objekata**
  - Sportske udruge
    - sufinanciranje redovnih aktivnosti sportskih udruga u mlađim dobnim skupinama te povećanje masovnosti u sustavu natjecanja
    - praćenje vrhunskih sportskih rezultata preko poticajnih programa
    - potpora nastupima riječkih sportaša na velikim natjecanjima
    - podržavanje bavljenjem sportom osoba s posebnim potrebama
    - podržavanje provedbe postojećih programa rekreacije građana
    - sufinanciranje programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja sportskih kadrova
  - Sportski objekti
    - održavanje i poboljšavanje funkcionalnosti, opremljenosti i sigurnosti sportskih objekata
- **osmišljavanje novog koncepta rekreacije "Rijeka u pokretu"**
  - izrada akcijskog plana
- **Sufinanciranje tradicionalnih sportskih priredaba u Gradu Rijeci**
  - Međunarodni atletski juniorski miting; Jedriličarska regata Fiumanka; Međunarodni omladinski nogometni turnir Kvarnerska rivijera; Manifestacija "Homo si teć" (polumaraton, ulična utrka i rolanje); Međunarodni plivački

miting; Sportske priredbe u sklopu proslave sv. Vida; Memorijalni boksački turnir Franko Blagonić; Memorijalni vaterpolo turnir Ivica Jobo Curtini; Međunarodni aeromiting Rijeka 2008; Međunarodni šahovski turnir "Mediteran 2013 – Chess Open Tournament"; Svjetski kup u podvodnoj orijentaciji; Međunarodni šahovski turnir "Cvijet Mediterana"

- **uređenje riječkih plaža s naglaskom na obalni pojas Kantrida – Preluka**
  - dovršetak izgradnje plaže uz Kompleks bazena i raspisivanje koncesije
  - početak izgradnje plažnog pojasa na potezu od Vile Nore do Brodogradilišta Kantrida,
  - poticanje uređenja lokacije starog brodogradilišta na Kantridi (u skladu s prostorno-planskom dokumentacijom)
  - izrada Programa sportsko-rekreacijskih aktivnosti na riječkim plažama (odbojka na pijesku i sl.)

10. Povećanje efikasnosti gradske uprave i svih ustanova i trgovačkih društava u vlasništvu Grada

- **inzistiranje na jačanju lokalne samouprave**
  - formiranje novog upravnog odjela za izdavanje rješenja o uvjetima građenja, lokacijskih dozvola, potvrde glavnog projekta, dozvole za uklanjanje, uporabne dozvole i drugih akata
  - temeljem odredbi Zakona o prostornom uređenju i gradnji i posebnih propisa, provesti pripreme za osnivanje Zavoda za urbanizam
  - formiranje Službe za socijalnu skrb u sklopu Odjela gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb
  - pripreme za formiranje komunalne policije
  - nastavak postupka za prenošenje ovlasti s Primorsko-goranske županije na Grad Rijeku za osnivanje ustanove ENEO u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode

- **izrada i provedba strateških dokumenata**
  - provedba mjera i akcija Regionalnog operativnog programa PGŽ-a
  - projekt *Upravljanje imovinom Grada*
  - daljnje aktivnosti na projektu *Grada kao branda*
    - osnivanje tijela – nositelja za razvoj i primjenu rezultata projekta
    - provedba natječaja za vizualni identitet
- **Nastavak sustavnog unapređenja upravljanja ljudskim resursima Gradske uprave (HRM-projekt):**
  - kontinuirano praćenje realizacije ciljeva i plana osobnih razvojnih aktivnosti rukovoditelja (izvedba godišnjih ocjenjivačkih i razvojnih razgovora na svim rukovodnim razinama)
  - izvedba planiranog osposobljavanje rukovoditelja u različitim rukovodnim vještinama
  - ispitivanje organizacijske klime i zadovoljstva poslom svih zaposlenika Gradske uprave
- **daljnja promocija Grada Rijeke**
  - osiguranje daljnjeg aktivnoga sudjelovanja Grada Rijeke u međunarodnim udruženjima čiji je Rijeka član:
    - Europska mreža zdravih gradova
    - Europska udruga karnevalskih gradova
    - Međunarodno udruženje gradova i luka (IACP)
    - Međunarodno udruženje GISIG
    - Međunarodno udruženje *Gradovi na vodi*
    - Međunarodno udruženje EUROCITIES – TELECITIES
    - *Mayor Cities of Europe* – MCE (Udruga velikih gradova) u sklopu koje je Grad Rijeka domaćin godišnje konferencije IT sekcije 2008.g.
    - Udruženje *Forum jadransko-jonskih gradova*
    - Udruženje europskih gradova i regija za kulturu *Les Rencontres*
    - Povelja o zaštiti ljudskih prava u gradovima
    - Europska mreža gradova Gradovi za djecu
  - promocija gradskih projekata na sajamskim priredbama u zemlji i inozemstvu
  - Kontinuirano ažuriranje i prezentacija Kataloga razvojnih gradskih projekata

- **komuniciranje s javnošću**
  - nastavak edukacije o važnosti komuniciranja s javnošću putem službe za odnose s javnošću
  - nastavak promocije korištenja web-portala Grada Rijeke
  - nastavak razvoja multimedijalnog portala i tehnologije (portalna televizija i radio, video i arhiva tonskih i video zapisa)
  - Informativni centar Grada Rijeke
    - nastavak aktivnosti na stvaranju prepoznatljivog mjesta komunikacije gradske uprave s građanima i medijima
    - nastavak informiranja građana i medija o aktivnostima i projektima gradske uprave, TD u vlasništvu grada, gradskih institucija te udruga i pojedinaca u gradu
- **poticanje razvoja civilnog društva:**
  - poticanje daljnjeg razvoja mjesne samouprave zajedničkim aktivnostima i suradnjom odjela gradske uprave, udruga i gospodarstva
  - pokretanje inicijative za promjenu načina financiranja djelatnosti mjesnih odbora prema načelu raspodjele sredstava prema kvaliteti predloženih programa i dodatno poticanje mjesnih odbora u iznalaženju alternativnih izvora financiranja (donacije)
  - pojačano informiranje građana o aktivnostima i radu mjesnih odbora
  - daljnje promicanje sudjelovanja građana u odlučivanju o lokalnim poslovima na osnovama partnerskog i suodgovornog odnosa Grada i građana
  - daljnje poticanje neposrednog sudjelovanja mjesnih odbora, grupa građana i udruga u rješavanju manjih komunalnih problema preko *Riječkog programa lokalnog partnerstva*
- **nastavak procesa usuglašavanja rada gradske uprave sa standardima Europske unije**
  - kontinuirana edukacija i profesionalno usavršavanje s naglaskom na sljedeća područja: europske integracije, strani jezik (engleski) i informatika
  - omogućavanje stručnog usavršavanja imenovanih i izabranih dužnosnika Grada Rijeke i zaposlenika gradske uprave u suradnji s Akademijom lokalne demokracije radi unapređenja profesionalnosti
  - primjena zakona o informatičkoj sigurnosti

- **izrada nove geodetske izmjere i usklađivanje s katastrom i gruntovnicom za područje Grada Rijeke**
  - S Državnom geodetskom upravom provoditi izradu nove izmjere i usklađivanje katastra i gruntovnice za područje katastarskih općina Stari grad i Sušak
- **protupožarna zaštita**
  - zbog nedovoljnih sredstava iz državnog proračuna za decentraliziranu funkciju vatrogastva, Javnoj vatrogasnoj postrojbi osigurati dodatna proračunska sredstva radi zadržavanja nužnog standarda represivne zaštite od požara
  - nabava hidraulične platforme, rekonstrukcija vatrogasnog doma Vežica, servis aparata za zaštitu dišnih organa te povezivanje objekata s povećanom opasnošću od nastanka požara u teritorijalni vatrodojavni sustav
- **provedba koncepta Rijeka – Inteligentni grad (horizontalno i vertikalno povezivanje svih institucija u funkciji kvalitetnijih usluga korisnicima)**
  - zagovaranje suradnje s tijelima državne uprave na ostvarenju koncepta **Rijeka – inteligentni grad**
  - horizontalno povezivanje na razini društava i ustanova u suvlasništvu Grada (temeljna infrastruktura – serverska jezgra i umrežavanje širokopojasnim komunikacijskim kanalima, servisi građanima)
  - Započeti projektom "ERP–društava i ustanova u suvlasništvu Grada" (ERP-Enterprise Resource Planing/Napredno planiranje resursa) koji podrazumijeva primjenu standardiziranih alata za cjelovitu informatičku podršku poslovanju tvrtke
  - Zajednička infrastruktura za Portale i WEB stranice društava i ustanova u suvlasništvu Grada
  - nastavak razmjene iskustava i sudjelovanja u zajedničkim projektima putem udruga europskih gradova (EUROCITIES – TELECITIES, Mayor Cities of Europe i GISIG)
  - organizacija Dana novih tehnologija u suradnji sa udrugom Mipro i Zajednicom tehničke kulture

➤ **povećanje efikasnosti rada gradske uprave – usluga građanima putem sljedećih aktivnosti:**

- daljnja primjena cjelovitog sustava za upravljanje dokumentima radi pružanja usluga građanima elektroničkim putem
- nastavak primjene jedinstvenog modela podataka i preprogramiranja postojećih aplikacija na novoj tehnološkoj osnovi
- uvođenje informatičke podrške za praćenje provedbe aktivnosti radi efikasnijeg vođenja kapitalnih projekata Grada za sve odjele gradske uprave
- nastavak uvođenja "pametne" gradske kartice (tzv. smart-kartica) kao instrumenta autorizacije pristupa informacijskom sustavu Grada
- realizacija Kontakt-centra Grada Rijeke za potrebe učinkovitijeg pružanja usluga građanima
- povezivanje svih subjekata u sustavu grada u jedinstvenu širokopojasnu (optičku) komunikacijsku mrežu radi pružanja objedinjenih telekomunikacijskih usluga (podaci, slika, glas)
- nastavak izvedbe prve faze Integralnog katastra vodova (katastar vodova koji objedinjuje gradski katastar vodova s operativnim katastrima njihovih upravitelja)
- izrada popisa važećih propisa Grada Rijeke i drugih značajnijih akata radi stvaranja baze podataka za javnu objavu

➤ **povećanje efikasnosti rada gradske uprave – usluga ciljanim skupinama građana:**

- kontinuirana informatička edukacije ciljanih skupina građana
- projekt za osnovne škole: Školski info centar – dvosmjerna komunikacija škola - roditelji
- pilot-projekt za udruge građana s posebnim potrebama: videokonferencijska komunikacija s nadležnim institucijama

➤ **daljnji razvoj WEB-portala**

- primjena podataka geo-informacijskih sustava (GIS) trgovačkih društava u suvlasništvu Grada
- nastavak preoblikovanja interaktivnog plana Grada s uvođenjem novih mogućnosti korištenja za sve kategorije korisnika